

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การเปรียบเทียบพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร วิชาภาษาอังกฤษ ระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียน เอกชน กรุงเทพมหานคร" นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร บทความ รวมทั้ง งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารของผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของ ภาษา กล่าวคือ เป็นผู้ที่พูดภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร โดยในสำนวนรายละเอียดนี้ ผู้วิจัยได้เน้นหนักทางด้านพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการใช้อำพุด (verbal communicative strategic behaviors) และพฤติกรรม ในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการไม่ใช้อำพุด (non-verbal communicative strategic behaviors) โดยผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นสำคัญ ซึ่งจะแยกกล่าวได้ดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- ก. ความหมายของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร
- ข. บทบาทและความสำคัญของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร
- ค. ชนิดของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร
- ง. หน้าที่และประโยชน์ของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ก. งานวิจัยในประเทศ
- ข. งานวิจัยต่างประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ก. ความหมายของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร

(The meanings of communicative strategic behaviors)

เนื่องจากพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร เป็นกลวิธีที่ผู้สื่อสารหรือผู้ฟังแสดงออกมาให้ปรากฏในรูปของพฤติกรรม ซึ่งเราสามารถสังเกตเห็นได้จากกระบวนการสื่อสาร (communication process) ที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป และผู้รับสารหรือผู้ฟังก็จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพฤติกรรมโต้ตอบระหว่างผู้สื่อสารหรือผู้ฟังกับผู้รับสารหรือผู้ฟังดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน (interaction) ซึ่งในกระบวนการสื่อสาร ผู้สื่อสารจำเป็นต้องใช้ภาษาเป็นสื่อกลางโดยการใช้อาษาพูด (spoken language) และภาษาท่าทาง (sign language) ประกอบกันไป ทั้งนี้เพราะโดยธรรมชาติของการสื่อสารมนุษย์จะสื่อสารโดยตรงระหว่างกันโดยการพูด และในกระบวนการสื่อสารด้วยการพูด มนุษย์จะสื่อสารโดยการใช้อาษาพูด (spoken language) เป็นสื่อกลางซึ่งถือว่าเป็นการสื่อสารโดยการใช้อำพูด (verbal communication) และการใช้ภาษาท่าทาง (sign language) ซึ่งถือว่าเป็นการสื่อสารโดยการไม่ใช้อำพูด (non-verbal communication)

จากการสนทนาระหว่างกัน ในกรณีของผู้พูดไม่ใช่เจ้าของภาษา (non-native speaker) และไม่สามารถที่จะสื่อสารโดยใช้ภาษาแม่ (mother tongue) ของตนได้ ผู้พูดอาจจะใช้ภาษาอื่น ๆ เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งภาษาดังกล่าวอาจจะได้แก่ภาษาที่สอง (second language) หรือภาษาต่างประเทศ (foreign language) ในการสื่อสารก็ได้ และเมื่อผู้พูดมีความตั้งใจและต้องการที่จะสื่อสารในเรื่องที่ตนต้องการให้ได้ ผู้พูดย่อมแสดงความพยายามทุกวิถีทางในการที่จะสื่อสารออกไป และการแสดงความพยายามดังกล่าวอาจเรียกได้ว่าเป็นการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารนั่นเอง และเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารนี้ ได้มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความสนใจ และให้ความหมายไว้หลายประการ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมเพื่อนำเสนอไว้ ดังนี้

อีเลน ทาโรน (Elaine Tarone 1980: 417-431) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยสรุปได้ว่า หมายถึง พฤติกรรมใด ๆ ที่ผู้พูดที่

ไม่ใช่เจ้าของภาษา ได้พยายามที่จะแสดงออกมาเพื่อชดเชยความบกพร่องในการใช้ภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศของตน ซึ่งความบกพร่องดังกล่าวอาจจะเป็นความบกพร่องทางด้าน ไวยากรณ์ ด้านกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างประโยค หรือด้านสังคมภาษาศาสตร์ ซึ่ง พฤติกรรมดังกล่าว ผู้พูดจะแสดงออกมาทั้งในรูปของการสื่อสาร โดยการ ใช้คำพูด (verbal communication) และการสื่อสารโดยการ ไม่ใช้คำพูด (non-verbal communication) ซึ่งวิธีการที่ผู้พูดแสดงออกมานี้ เรียกโดยรวมได้ว่าเป็นพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ฟังสามารถที่จะเข้าใจความหมายได้ตรงตามความต้องการของผู้พูด และพฤติกรรมที่อาจถือได้ว่าเป็นกลวิธีเพื่อการสื่อสาร (communicative strategies) ดังกล่าวนั้น ได้แก่ การพูดโดยการ ใช้โครงสร้างประโยคอย่างง่าย (simple sentence) การใช้คำศัพท์ที่ง่ายกว่าแทนคำศัพท์ที่ยากกว่า การใช้คำศัพท์สั้นกว่าแทนคำศัพท์ที่ยาวกว่า กล่าวคือ เป็นการ ใช้คำศัพท์ที่ง่ายต่อความเข้าใจ การสร้างคำขึ้นมาใหม่ (word coinage) การพูดอ้อมค้อม (circumlocution) การแปลคำต่อคำมาจากภาษาแม่ (literal translation) การใช้คำในภาษาแม่กับศัพท์ (language switch) การแสดงท่าทาง ต่าง ๆ แทนการพูด (mime) การหลีกเลี่ยงหัวข้อของการสนทนา (topic avoidance) การละทิ้งการสื่อสารเสียกลางคัน (message abandonment) เมื่อไม่สามารถที่จะพูดต่อไปได้อีก เป็นต้น

ซานดร้า เจ ซาวิมอน (Sandra J. Savignon 1983: 40-41) ได้ ให้ความหมายของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยสรุปได้ว่า เป็นกลวิธีในการนำ ความรู้หรือวิธีการนำเอาสิ่งที่เรารู้ดีที่สุดทางด้านภาษา ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการสื่อสาร ในชีวิตจริง กล่าวคือ ในสถานการณ์จริงของการสื่อสารระหว่างกัน เมื่อผู้พูดไม่ใช่เจ้าของ ภาษา เช่น ผู้พูดไม่ใช่คนอังกฤษหรือคนอเมริกัน เป็นต้น เมื่อผู้พูดสื่อสาร โดยการ ใช้ภาษา อังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศของผู้พูดเป็นสื่อกลาง ผู้พูดมักจะนำเอากลวิธี เพื่อการสื่อสาร ซึ่งผู้พูดแสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมชนิดต่าง ๆ เข้ามาช่วยเพื่อชดเชย ความบกพร่องในการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูด ซึ่งข้อบกพร่องดังกล่าว อาจจะเป็นเพราะผู้พูด ไม่มีความรู้ด้านกฎเกณฑ์ตามหลักภาษาศาสตร์ กฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างประโยค หรือ กฎเกณฑ์ทางด้านสังคมภาษาศาสตร์ ในวิชาภาษาอังกฤษที่พอ ดังนี้พฤติกรรมในการใช้กลวิธี เพื่อการสื่อสารที่ผู้พูดแสดงออกมา จึงเป็นพฤติกรรมที่ผู้พูดแสดงออก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

ควบคุมสถานการณ์ของการสื่อสารดังกล่าวให้ดำเนินไปได้ด้วยดี และในสถานการณ์เช่นนี้
 ชาวเมืองเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เป็นกลวิธีในการจัดการหรือกลวิธีเพื่อการอยู่รอด (coping
 or survival strategies) ซึ่งกลวิธีดังกล่าวอาจจะได้แก่ การถอดความหมาย
 (paraphrase) เพื่อใช้แทนการพูดโดยตรง การพูดซ้ำ ๆ (repetition) ซึ่งมีความหมาย
 รวมถึงการพูดซ้ำ ๆ คำ หรือพูดโดยการใส่โครงสร้างประโยคที่ซ้ำ ๆ กัน ความไม่แน่ใจ
 ในการพูด (hesitation) ซึ่งผู้พูดมักจะแสดงออกโดยการหยุดคิดในระหว่างการพูด การเดา
 (guessing) การหลีกเลี่ยงการพูด (avoidance) การเปลี่ยนแปลงในทำเนียบภาษาและ
 สไตล์ในการพูด (shifts in register and style) เพื่อการสื่อสารให้เหมาะสมกับ
 สถานการณ์ที่แตกต่างกัน เป็นต้น

แจ๊ค ริชาร์ดส์ และคณะ (Jack Richards and others 1985: 48)
 ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของ
 แชนดร้า เจ ชาวเมือง โดยสรุปได้ว่า เป็นความสามารถในการสื่อสาร (communicative
 competence) ซึ่งได้มาจากพฤติกรรมใดใดหรือวิธีการใดใดที่ผู้พูดพยายามที่จะแสดงออกมา ใน
 ขณะพูดสื่อสาร โดยการใช้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเป็นสื่อกลาง เมื่อผู้พูดอยู่ใน
 สถานการณ์ที่ไม่สามารถที่จะใช้ภาษาเป้าหมาย (target language) ในการพูดสื่อสารได้
 อย่างดีพอ ซึ่งในความพยายามที่จะพูดให้ผู้อื่นได้เข้าใจตรงกันนั้น ผู้พูดจำเป็นต้องนำกลวิธี
 ต่าง ๆ มาใช้เพื่อชดเชยความบกพร่องของการขาดความรู้ทางด้านการใช้คำศัพท์ และ
 โครงสร้างของประโยคที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของภาษาดังกล่าว และเพื่อให้การสื่อสาร
 ในครั้งนั้นดำเนินไปได้ด้วยความเข้าใจที่ตรงกันทั้งสองฝ่าย เช่น เมื่อผู้พูดไม่สามารถจะพูดว่า
 "It's against the law to park here." ผู้พูดอาจจะเลี่ยงไปพูดว่า "This
 place, cannot park." แทน ซึ่งการพูดแบบนี้แม้ว่าจะผิดหลักไวยากรณ์ แต่ผู้ฟังก็
 สามารถที่จะเข้าใจได้ตรงกันว่า "ที่นี่จอดรถไม่ได้" หรือเมื่อผู้พูดต้องการจะพูดคำว่า
 "handkerchief" แต่ผู้พูดไม่ทราบคำศัพท์คำนี้ตรง ๆ ผู้พูดอาจจะเลี่ยงไปพูดว่า "a
 cloth for my nose." แทน หรือคำว่า "apartment complex" ซึ่งเป็นคำศัพท์
 ที่ยากกว่าและยาวกว่า ผู้พูดอาจจะเลี่ยงไปพูดคำว่า "building" แทนก็ได้ เพราะสั้นกว่า
 ง่ายกว่า และให้ความหมายที่เกือบตรงกัน หรือใกล้เคียงกันมาก เป็นต้น

แคทธี เจ เออร์วิง (Kathy J. Irving 1986: 6) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารไว้ว่า เป็นเรื่องของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (intercultural communication) ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ที่ผู้พูดทราบว่าตนเองต้องการที่จะสื่อสารเรื่องอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไหร่ และในด้านของตัวผู้พูดเองก็ทราบดีว่าตนเองเป็นใคร มีสถานภาพทางสังคมอย่างไร ผู้พูดมีวัตถุประสงค์ที่จะพูดให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ตนเองต้องการให้ได้ ดังนั้นผู้พูดย่อมจะแสดงออกโดยการพยายามที่จะเลือกสรรคำพูด วลี หรือรูปประโยคมาใช้ในการพูดให้เหมาะสมโดยหวังว่าผู้อื่นจะสามารถที่จะเข้าใจได้ตรงตามที่ต้องการ และในขณะที่ผู้พูดก็มักจะแสดงพฤติกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารนั้นด้วย เช่น พฤติกรรมที่เป็นส่วนประกอบด้านอารมณ์ (emotional components) พฤติกรรมที่เป็นตัวนะโดยการไม่ใช่คำพูด (non-verbal cues) ระดับเสียงสูงต่ำ (intonation) ในการพูด พฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งความตั้งใจ (intentions) ในการที่จะสื่อสาร เป็นต้น

จากความหมายของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด อาจสรุปโดยรวมได้ว่า พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดแสดงออกมาให้เห็นถึงความพยายาม หรือความตั้งใจในการที่จะสื่อความหมายกับผู้อื่นให้ได้ตรงตามความต้องการของผู้พูด เมื่อผู้พูดตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถที่จะใช้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเป็นสื่อกลาง ในการสื่อสารในสถานการณ์จริงได้อย่างดีพอ ดังนั้น เพื่อให้การสื่อสารดังกล่าวดำเนินไปได้ด้วยดีผู้พูดจึงแสดงถึงความพยายามในการที่จะใช้กลวิธีต่าง ๆ โดยการสื่อสารโดยใช้คำพูด (verbal communication) และการสื่อสารโดยการไม่ใช่คำพูด (non-verbal communication) เช่น การแสดงออกทางสีหน้า (facial expression) การแสดงท่าทางต่าง ๆ (mime) แทพการพูดเป็นต้น ประกอบกันไป เพื่อให้การสื่อสารดังกล่าวมีความหมายชัดเจนตรงตามความต้องการของผู้พูด

ข. บทบาทและความสำคัญของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร

เมื่อมนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นสังคม มนุษย์ได้สร้างภาษาขึ้นมาเพื่อเป็นสื่อกลาง (medium) ในการถ่ายทอดความรู้ในสาขาต่าง ๆ ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ กฎระเบียบทางสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ระหว่างบุคคลที่อยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกัน แจ็ค ซี ริชาร์ดส์ และ ริชาร์ด ดับบลิว ริมดิก (Jack C. Richards and Richard W.

Schmidt 1983: 79) สรุปว่า ภาษาทำให้มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน (interaction) มีการพบปะพูดคุยกัน มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน และเอ็ม เอ เค ฮาลลิเดย์ (M.A.K. Halliday 1978: 16) ได้ให้ข้อคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ภาษาทำให้ผู้คนที่มีความสัมพันธ์กันทางสังคม (social relationship) เพราะภาษาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของผู้คนในสังคมให้ออกมาในรูปแบบต่าง ๆ (forms) เช่น รูปแบบของการพูด (forms of address) รูปแบบของการกระทำ (forms of actions) เป็นต้น

จากการที่มนุษย์มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน โดยใช้ภาษาเป็นสื่อกลาง มนุษย์ได้เรียนรู้การใช้ภาษาแม่ (mother tongue) ในการติดต่อกันระหว่างผู้คนในสังคมเดียวกัน ประเทศเดียวกัน และใช้ภาษาที่สอง (second language) หรือภาษาต่างประเทศ (foreign language) เป็นสื่อกลางในการติดต่อกับชาวต่างชาติ มนุษย์ได้พัฒนาความเป็นอยู่ทางด้านต่าง ๆ ของตนให้ดีขึ้น จากการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน และจากความจำเป็นขั้นพื้นฐานประการนี้เอง ที่ทำให้มนุษย์ต้องพัฒนาความสามารถด้านการใช้ภาษาของตน เพื่อให้ตนมีความสามารถในการสื่อสาร (communicative competence) และนำความสามารถดังกล่าวไปใช้ในการติดต่อสื่อสารให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การติดต่อกับชาวต่างชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการติดต่อระหว่างภาษา (interlanguage) โดยการใช้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศอื่น เอ เดวิส ซี ไครเพอร์ และ เอ ฮาว์ทท์ (A. Davies, C. Cripser, and A. Hawatt 1984: 145) สรุปว่าเป็นการติดต่อระหว่างภาษา ซึ่งภาษาที่ถูกนำมาพูดโดยผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (non-native speaker) นั้นย่อมจะมีข้อผิดพลาดต่าง ๆ เกิดขึ้นในระหว่างการพูดได้เสมอและข้อผิดพลาดดังกล่าวอาจมาจากกระบวนการในการสื่อสารหลาย ๆ ประการของผู้พูด ซึ่งอาจจะได้แก่การยืมเอาแบบอย่าง (patterns) ของภาษาที่ผู้พูดมาจากภาษาแม่ที่ผู้พูดเคยชิน การต่อเติม (extending) แบบอย่างจากภาษาเป้าหมาย (target language) เช่น การต่อเติมภาษาโดยการเปรียบเทียบ (analogy) เพื่อปรับภาษาให้ง่ายต่อการนำไปใช้พูด การแสดงความหมาย (expressing meanings) โดยการใช้คำหรือกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ที่ผู้พูดทราบดีอยู่แล้วในการพูด เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การติดต่อระหว่างภาษา (interlanguage) มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับการพูดสื่อสาร โดยการใช้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ ซึ่งหากจะกล่าวให้ชัดก็คือเป็นเรื่องของกลวิธีในการสื่อสาร (communicative strategies) ที่ผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาแสดงออกมาในขณะที่ดำเนินการติดต่อสื่อสาร และเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกในกระบวนการพูดเพื่อการสื่อสารของผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษานี้ แจ็ค ซี ริชาร์ดส์ และ ริชาร์ด ชมิทท์ (Jack C. Richards and Richard Schmidt 1983: 146) ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า เป็นลักษณะของการสื่อสารที่แตกต่างจากทั้งภาษาแม่ (mother tongue) และภาษาเป้าหมาย (target language) ซึ่งลักษณะดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากกระบวนการสื่อสารระหว่างภาษาของผู้พูดเอง และระบบนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นระบบใกล้เคียงหรือระบบเกือบตรงกัน (approximative system) ซึ่งระบบดังกล่าวนี้ เป็นระบบในการปรับภาษาที่ผู้พูดนำมาใช้เพื่อการสื่อสารให้ตรงตามความต้องการของผู้พูด หรือให้ได้ความหมายที่ใกล้เคียงกับความหมายที่ผู้พูดต้องการมากที่สุดนั่นเอง

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการพูดเพื่อการสื่อสารโดยการใช้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร ที่ผู้พูดซึ่งไม่ใช่เจ้าของภาษาแสดงออกมาในขณะที่ดำเนินการติดต่อสื่อสาร โดยการผสมผสานระหว่างภาษาแม่และภาษาที่ตนกำลังใช้เป็นสื่อกลางเพื่อการสื่อสาร เมื่อมีการสื่อสารเกิดขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างทางด้านหลักเกณฑ์ทางภาษาศาสตร์ (linguistic codes) ในระหว่างระบบภาษาของภาษาแม่และภาษาเป้าหมายที่ผู้พูดกำลังใช้อยู่ ซึ่งเป็นเหตุให้ลักษณะของภาษาพูดที่ผู้พูดแสดงออกมามีความแตกต่างกับภาษาพูดที่แสดงออกโดยเจ้าของภาษา (Claus Færch and Gabriele Kasper 1983: 212) ดังนั้นเมื่อได้ก็ตามที่มีการพบปะพูดคุยกันระหว่างคู่สนทนา (interlocutors) ที่ฝ่ายหนึ่งเป็นเจ้าของภาษาและอีกฝ่ายหนึ่งไม่ใช่เจ้าของภาษา ความแตกต่างดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุของปัญหาในการสื่อสารที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกิดกับผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา และเพราะเหตุนี้เองที่พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร จึงถูกผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาแสดงออกมาเพื่อใช้แก้ปัญหาในการสื่อสารดังกล่าว และเพื่อให้การพบปะพูดคุยกันระหว่างคู่สนทนาดำเนินไปได้ท่ามกลางความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร มีบทบาทและความสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการสื่อสารระหว่างภาษาได้

อีเลน ทาโรน (Elaine Tarone 1981: 285-288) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร ที่มีความสำคัญต่อกระบวนการสื่อสาร ในฐานะที่ช่วยประสานความเข้าใจระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยให้การสนทนาดำเนินไปได้ด้วยดี โดยสรุปได้เป็น 4 ประการ ดังนี้

1. แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการที่จะสื่อสารของผู้พูด เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่ตนเองกำลังกล่าวถึง เมื่อผู้พูดมีปัญหาในการสื่อสาร ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมานี้อาจเป็นรูปแบบของการใช้ภาษา (pattern of language use) เพื่อการสื่อสารของผู้พูดแต่ละคนก็แสดงออกมาในรูปแบบของความพยายามที่จะถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนให้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
2. แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการที่จะใช้ประโยชน์ จากข้อจำกัดทางด้านความรู้เกี่ยวกับภาษาที่ผู้พูดมีอยู่ เพื่อให้ตนเองสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดหรือสื่อสารให้ได้ตรงตามความตั้งใจของผู้พูด
3. แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ผู้พูดแต่ละคนก็แสดงออกด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน เพื่อชดเชย (compensate) การขาดความรู้เกี่ยวกับระบบทางภาษาศาสตร์ (linguistic system) ของผู้พูด ในขณะที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนให้กับผู้ฟัง และพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารนั้นจะเห็นได้ชัดจากการเลือกสรรวิธีการในการถ่ายทอดข่าวสาร โดยการเลือกใช้วิธีการที่ผู้พูดทราบดีและถนัดมากกว่า ซึ่งผู้พูดแต่ละคนก็จะมีวิธีการและความถนัดในระดับที่แตกต่างกันออกไป
4. ช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน ในขณะที่กำลังสื่อสารระหว่างกัน ซึ่งผู้พูดแต่ละคนก็จะแสดงพฤติกรรมในการแก้ปัญหาออกมา ในลักษณะที่แตกต่างกัน และด้วยประสิทธิภาพที่ไม่เท่าเทียมกัน

จากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดอาจสรุปได้ว่า พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกโดยผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ซึ่งผู้พูดแต่ละคนก็จะแสดงพฤติกรรมออก

มาในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป แต่ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน คือให้ตนเองสามารถที่จะสื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจในสิ่งที่ตนเองต้องการ และพฤติกรรมที่แสดงออกดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่มีบทบาทและความสำคัญต่อการสื่อสารอย่างมาก เพราะเป็นความพยายามอย่างมากของผู้พูดในการที่จะชดเชยข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการใช้ภาษาของตนเอง เป็นความพยายามในการที่จะใช้ประโยชน์จากความรู้ทางภาษาที่ตนเองมีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการสื่อสาร รวมทั้งเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันในขณะที่ดำเนินการสื่อสารด้วย

ค. ชนิดของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร

พฤติกรรมในการสื่อสารเกิดจากการสื่อสารของคู่สนทนา (interlocutors) โดยการใช้ภาษาเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร (medium of communication) ดังนั้นพฤติกรรมในการสื่อสารที่เกิดขึ้นจึงเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน (interaction) ระหว่างคู่สนทนาซึ่งประกอบด้วยผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ในระหว่างการสนทนา และพฤติกรรมที่ปรากฏดังกล่าว อาจเรียกได้ว่าเป็นพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร ซึ่งอาจแบ่งตามรายการพฤติกรรมได้เป็น 2 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการใช้คำพูด (verbal communicative strategic behaviors) อาจแบ่งตามลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกได้เป็น 4 ชนิด ดังนี้

1. การพูดโดยการถอดความหมาย (paraphrase) หมายถึง การพูดเพื่อบอกความหมายของคำหรือกลุ่มคำที่ผู้พูดต้องการที่จะกล่าวถึง โดยการใช้คำหรือกลุ่มคำอื่นที่ง่ายต่อการนำไปใช้พูดแทน ซึ่งลักษณะการพูดเช่นนี้เป็นความตั้งใจของผู้พูดในการที่จะพูดเพื่อสื่อความหมายให้ง่ายต่อความเข้าใจของผู้ฟังให้มากยิ่งขึ้น เช่น แทนที่จะพูดคำว่า "rejuvenate" / ri:dzu:venait/ ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่ยาก และหากจะนำคำศัพท์คำนี้ไปพูดว่า "You rejuvenate him." ซึ่งแปลว่า "คุณทำให้เขารู้สึกว่าเป็นหนุ่มขึ้นกว่าเดิม" ก็ยังจะเป็นการยากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาจึงอาจจะพูดว่า "You make him feel younger." แทน โดยการถอดความหมายของคำว่า "rejuvenate" ไปเป็น "make

someone feel younger" แทน ซึ่งง่ายต่อการนำไปใช้พูด เป็นต้น และการพูดโดยการถอดความหมายนี้ อาจแยกได้เป็น 4 ชนิดย่อย ๆ ดังนี้

1.1 การพูดด้วยคำที่มีความหมายที่ใกล้เคียงกันหรือเกือบตรงกัน (approximation) หมายถึง การที่ผู้พูดพูดโดยใช้คำ หรือ โครงสร้างประโยคที่ง่ายกว่า หรือสั้นกว่า และมีความหมายใกล้เคียงหรือเกือบตรงกันมาแทนที่คำหรือ โครงสร้างประโยคที่ยากกว่าและซับซ้อนกว่า เช่น แทนที่จะพูดว่า "You are not allowed to park your car here." ผู้พูดอาจพูดว่า "This place, cannot park." แทน เป็นต้น

1.2 การพูดซ้ำ (repetition) หมายถึง การพูดโดยใช้คำ หรือ โครงสร้างประโยคที่ซ้ำ ๆ กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้พูดคุ้นเคยต่อการใช้คำหรือ โครงสร้างดังกล่าว และง่ายต่อการนำไปใช้พูด เช่น ผู้พูดอาจพูดว่า "I like football, I like basketball, I like tennis." แทนการพูดว่า "I like football, basketball, and tennis." เป็นต้น

1.3 การพูดโดยการสร้างคำขึ้นมาใหม่ (word coinage) หมายถึง การที่ผู้พูดพูดโดยการสร้างคำขึ้นมาใหม่เอง เพื่อทดแทนคำศัพท์ที่ผู้พูดไม่ทราบหรือไม่แน่ใจว่าจะสามารถใช้ได้อย่างถูกต้องหรือไม่ เช่น ผู้พูดต้องการจะพูดคำว่า "chimney" แต่ผู้พูดไม่ทราบคำที่คำนี้โดยตรง ผู้พูดอาจพูดว่า "smoke pipe" แทน หรือผู้พูดอาจพูดว่า "airball" แทนคำว่า "balloon" เป็นต้น

1.4 การพูดอ้อมค้อม (circumlocution) หมายถึง การที่ผู้พูดพูดถึงสิ่งของ (object) หรือการกระทำ (action) ที่ผู้พูดต้องการจะกล่าวถึงโดยการบรรยายถึงลักษณะ (characteristic) หรือองค์ประกอบ (elements) แทนการพูดโดยการเรียกสิ่งของนั้นหรือการกระทำนั้นโดยตรง เช่น นักศึกษาชาวตุรกีคนหนึ่ง ซึ่งเป็นหนึ่งในจำนวนตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยของอีเลน ทาโรน (Elaine Tarone 1981: 285-288) พูดบรรยายรูปตัวอ่อนของแมลงที่กำลังดูดน้ำจากท่อน้ำเลี้ยงของพืชเป็นภาษาอังกฤษว่า "She is, uh, smoking something. I don't know what's its name. That's,

uh, Persian, and we use in Turkey, a lot of." เป็นต้น

2. การพูดโดยการยืมภาษา (borrowing) หมายถึง กลวิธีในการพูดโดยการใช้คำหรือเลียนแบบคำ หรือโครงสร้างทางภาษาของภาษาแม่ที่ผู้พูดคุ้นเคยมาใช้ในการสื่อสาร ซึ่งการพูดในลักษณะเช่นนี้เป็นการเชื่อมโยงการใช้ภาษาแม่และภาษาเป้าหมาย (target language) เข้าด้วยกัน และเป็นการถ่ายโอนภาษา (language transfer) โดยการนำเอาภาษาแม่เข้ามาช่วยในการพูด เพื่อให้การพูดดังกล่าวมีความหมายและเป็นที่ยอมรับของผู้ฟังนั่นเอง ดังนั้นกลวิธีในการพูดในลักษณะนี้ จึงถูกเรียกว่าเป็นการพูดโดยการยืมภาษาหรือ กลวิธีในการยืมภาษา (strategy of borrowing) ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 ชนิด ดังนี้

2.1 การพูดทับศัพท์ (language switch) แบ่งได้เป็น 2 ชนิด ดังนี้

2.1.1 การพูดภาษาแม่ทับศัพท์ในบางคำ หมายถึง การพูดโดยการใช้คำในภาษาแม่ทับศัพท์ในบางคำในเวลาที่กำลังสนทนากัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้พูดไม่ทราบคำศัพท์คำนั้นโดยตรง หรือผู้พูดมีความรู้ทางด้านคำศัพท์ (vocabulary) อย่างจำกัด ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาในการสื่อสารที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ผู้พูดจึงพูดภาษาแม่ทับศัพท์ในบางครั้ง เช่น นักศึกษาชาวตุรกีพูดคำว่า "tirtil" ซึ่งเป็นภาษาแม่ทับศัพท์คำว่า "caterpillar" เป็นต้น

2.1.2 การพูดภาษาแม่ทั้งหมด หมายถึง การพูดโดยการใช้ภาษาแม่ทั้งหมดในการสนทนา ซึ่งการพูดในลักษณะเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้พูดมีความรู้ทางด้านภาษาเป้าหมาย (target language) น้อยมาก จนไม่สามารถที่จะสื่อสารโดยใช้ภาษาเป้าหมายดังกล่าวเป็นสื่อกลางได้ เกี่ยวกับการใช้กลวิธีในการสื่อสาร จอห์น เจ กัมเปอร์ซ (John J. Gumperz 1982: 98) ได้ให้ข้อคิดเห็นโดยสรุปไว้ว่า ในการสนทนาที่เป็นผู้ที่สามารถพูดได้ภาษาเดียว (monolingual) ซึ่งหมายถึงผู้พูดที่พูดภาษาแม่ของตนได้เพียงภาษาเดียวเท่านั้น ผู้พูดก็ย่อมจะพูดโดยใช้ภาษาแม่ทั้งหมดในการสื่อสารกับผู้ฟัง แม้ว่า การสื่อสารในครั้งนั้น ๆ จะขาดความชัดเจนในเนื้อหาก็ตาม และการพูดภาษาแม่ทั้งหมดก็ถือว่าเป็นกลวิธีในการสื่อสารเช่นเดียวกับกับกลวิธีในการพูดทับศัพท์ (language switch) ทั้งนี้

เพราะผู้พูดแต่ละคนย่อมมีความสามารถในการสื่อสาร (communicative competence) ในระดับที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นแล้ว จากการวิจัยของ เกศสุดา รัชฎาภิษฐ์กุล (253๘: 16) พบว่า ในกรณีที่ผู้พูดไม่สามารถที่จะพูดโดยใช้ภาษาเป้าหมายเป็นสื่อกลาง ผู้พูดอาจพูดสื่อสารโดยใช้ภาษาแม่ทั้งหมดก็ได้เมื่อไม่มีทางเลือก

2.2 การพูดโดยการแปลคำต่อคำ (literal translation)

หมายถึง การที่ผู้พูดพูดโดยการแปลคำต่อคำมาจากภาษาแม่ ซึ่งลักษณะการพูดเช่นนี้ เป็นการพูดโดยการเรียบเรียงคำในภาษาเป้าหมายให้เป็นประโยคโดยใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์แบบภาษาแม่ ซึ่งลักษณะของการพูดเช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจากการที่ผู้พูดไม่มีความชำนาญ หรือไม่เคยชิน หรือมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาเป้าหมายจำกัดก็ได้ ดังนั้นผู้พูดจึงพูดโดยการแปลคำต่อคำและเรียบเรียงคำเข้าเป็นประโยค โดยใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์แบบภาษาแม่ เช่น แทนที่จะพูดว่า "They toast one another." แบบที่ชาวอังกฤษเจ้าของภาษาพูดกัน ผู้พูดอาจพูดว่า "He invites him to drink" ซึ่งหมายถึง "เขาซื้อเชิญให้เขาดื่ม" เป็นต้น

3. การพูดขอความช่วยเหลือ (appealing for assistance) หมายถึง การพูดขอความช่วยเหลือจากผู้ฟัง ซึ่งเป็นกลวิธีในการสื่อสารอีกวิธีหนึ่ง ที่ผู้พูดนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันในขณะที่กำลังสนทนากัน ซึ่งการพูดขอความช่วยเหลือดังกล่าว อาจจะเป็นการถามคำศัพท์ที่ผู้พูดไม่ทราบก็ได้ เช่น การถามว่า "What is this?" หรือ "what called?" เป็นต้น

4. การพูดหลีกเลี่ยงหัวข้อของการสนทนา (topic avoidance) หมายถึง กลวิธีในการหลีกเลี่ยง (strategy of avoidance) การสนทนาซึ่งผู้พูดแสดงออกเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน เมื่อผู้พูดพบว่าตนเองไม่สามารถที่จะสนทนาในเรื่องเดิมต่อไปได้แล้ว และเพื่อหลีกเลี่ยงการกล่าวถึงเรื่องนั้น ๆ หรือการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องนั้น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้พูดไม่ทราบ หรือไม่แน่ใจ ผู้พูดก็อาจจะหยุดชะงักการสนทนาในเรื่องเดิมเสียกลางคัน และหันไปพูดถึงเรื่องใหม่ หรือความคิดเห็นใหม่แทน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนหัวข้อสนทนาอย่างฉับพลันของผู้พูด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้พูดต้องการที่จะพูดถึงเฉพาะในสิ่งที่ผู้พูดทราบ

และแน่ใจมากกว่าหัวข้อสหณาเดิมก็อาจเป็นได้

หมวดที่ 2 พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการไม่ใช้คำพูด (non-verbal communicative strategic behaviors) อาจแบ่งตามลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกได้เป็น 8 ชนิด ดังนี้

1. การแสดงท่าทาง (mime) หมายถึง การที่ผู้พูดแสดงท่าทางต่าง ๆ แทนหน่วยคำ (lexical item) ที่ผู้พูดต้องการกล่าวถึง ซึ่งการแสดงท่าทางหรือการกระทำ (action) ดังกล่าวเป็นกลวิธีโดยการไม่ใช้คำพูด (non-verbal strategies) แทนการพูด เพื่อแทนที่หน่วยคำหรือคำศัพท์ที่ผู้พูดไม่ทราบหรือไม่แน่ใจและเพื่อให้ผู้ฟังได้เข้าใจในความหมายของผู้พูดตรงตามที่ต้องการ ดังนั้นเพื่อให้การสื่อสารดำเนินไปได้โดยไม่หยุดชะงักไป ผู้พูดจึงต้องใช้การแสดงท่าทางแทนคำพูด เช่น การแสดงท่าทางการปรบมือ แทนคำว่า "applause" หรือ "clap hands" เป็นต้น

2. การเคลื่อนไหวศีรษะ มือ หรือร่างกาย (gesture) หมายถึง การที่ผู้พูดใช้การเคลื่อนไหวศีรษะ มือ หรือร่างกาย ประกอบการพูด เพื่อช่วยสนับสนุน (support) หรือเน้น (emphasis) ถึงความหมายของสิ่งที่ผู้พูดกำลังพูดถึงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือบางครั้งผู้พูดอาจใช้การเคลื่อนไหวศีรษะ มือ หรือร่างกาย แทนคำพูดก็ได้ เช่น การพยักหน้า (headnodding) แทนการพูดว่า "Yes, that's right, or agreed." การเคลื่อนไหวมือ (hand movement) การยกไหล่ การวางท่าทาง (posture) การเปลี่ยนอิริยาบถต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งในการสนทนาโดยทั่วไปแล้ว พฤติกรรมในการเคลื่อนไหวศีรษะ มือ หรือร่างกาย มีบทบาทต่อการสนทนาเป็นอย่างมาก ในด้านที่ช่วยประกอบการสนทนา ใช้แทนคำพูดตลอดทั้งช่วยให้การสนทนามีความหมายมากยิ่งขึ้น

3. การแสดงออกทางสีหน้า (facial expression) หมายถึง การแสดงความรู้สึกออกมาทางสีหน้า ทั้งของผู้พูดและผู้ฟัง ในขณะที่กำลังสนทนางาน และการแสดงความรู้สึกออกมาทางสีหน้าของคู่สนทนาไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากความตั้งใจหรือไม่ของผู้แสดงออกก็ตาม การแสดงออกดังกล่าวมีบทบาทอย่างมากต่อบรรยากาศของการสนทนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะใน

การพบปะกันทางสังคม (social meeting) การแสดงออกทางสีหน้าอาจบอกให้ผู้มีส่วนร่วม (participants) หรือคู่สนทนา (interlocutors) ในวงสนทนาได้ทราบถึงความรู้สึก (feelings) ทศนคติ (attitudes) ตลอดจนความเชื่อ (beliefs) ของผู้แสดงออกได้เป็นอย่างดี และหากการแสดงออกนั้นได้รับการยอมรับจากคู่สนทนาแล้ว การสนทนาดังกล่าวก็ย่อมจะดำเนินไปได้ด้วยดี ภายใต้บรรยากาศแห่งการยอมรับและความเข้าใจ แต่ในทางตรงกันข้าม หากการแสดงออกนั้นไม่ได้รับการยอมรับ ผู้แสดงออกย่อมจะเกิดความรู้สึกเสียหน้า (loss of face) ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้จะทำลายบรรยากาศของการสนทนาให้เสียไปได้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การแสดงออกทางสีหน้ามีผลต่อการดำเนินการสนทนาว่าสามารถที่จะดำเนินการสนทนาต่อไป หรือยุติการสนทนาลงไปได้เป็นอย่างมาก

4. การสบตา (eye contact) หมายถึง การสบตาระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ในขณะที่กำลังสนทนากัน ซึ่งการสบตากันภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวสามารถที่จะบอกให้ผู้พูดหรือผู้ฟังได้ทราบว่า ฝ่ายตรงข้ามมีความรู้สึกอย่างไร และมีความสนใจต่อหัวข้อของการสนทนาอย่างน้อยเพียงใด

5. การหยุดชั่วขณะ (pausing) หมายถึง การหยุดคิดชั่วขณะในระหว่างที่มีการสนทนากันของผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นปรากฏการณ์ของการลังเล (hesitation phenomena) หรือความไม่แน่ใจของผู้พูดในเรื่องที่ผู้พูดกำลังพูดถึง และพฤติกรรมเช่นนี้สามารถจะสังเกตเห็นได้จากอาการพูดไป หยุดคิดไปเป็นช่วง ๆ หรือเป็นระยะ ๆ ของผู้พูด ในขณะที่กำลังพูด ลักษณะของพฤติกรรมการหยุดชั่วขณะนี้ แบ่งได้เป็น 2 พฤติกรรม ดังนี้

5.1 การหยุดเงียบชั่วขณะ (silent pause) หมายถึง การหยุดเงียบชั่วขณะในระหว่างการพูดโดยไม่มีเสียงใด ๆ ออกมาเลย ซึ่งการหยุดเงียบชั่วขณะเช่นนี้อาจแสดงว่าผู้พูดกำลังคิด ซึ่งสาเหตุของการหยุดเงียบชั่วขณะนี้อาจเป็นเพราะผู้พูดอาจกำลังคิดใคร่ครวญว่าสิ่งที่พูดต่อไปนั้นถูกต้องหรือไม่ หรือกำลังคิดว่าจะพูดต่อไปอย่างไรดีก็อาจเป็นได้ การหยุดเงียบชั่วขณะเช่นนี้ มธูรส วิสุทสกุล (2528: 50) เรียกว่าเป็นการหยุดเว้นระยะ (pause) ซึ่งเกิดขึ้นได้เสมอในการพูด เพื่อหยุดเว้นระยะหายใจ หรือแบ่งใจความ

ของคำพูด เพื่อให้ความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น

5.2 การเพิ่มเติมการหยุดชั่วคราว (filled pause) หมายถึง การแปลงเสียงที่ไม่มีความหมายใด ๆ ต่อการสื่อสารออกมาในขณะที่หยุดระหว่างการสื่อสารเป็นช่วง ๆ หรือเป็นระยะ ๆ เช่น "um, er, mm, uh" เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการแปลงเสียงดังกล่าวจะไม่มี ความหมายเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งต่อการสื่อสาร แต่การแปลงเสียงดังกล่าวก็สามารถที่จะบอกผู้ฟังได้ว่าผู้พูดยังพูดไม่จบและกำลังจะพูดต่อไป ซึ่งพฤติกรรมชนิดนี้ หากเราสังเกตให้ดีจะพบว่าพฤติกรรมดังกล่าว ปรากฏขึ้นเสมอ ๆ ในขณะที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน (interaction) ในระหว่างที่มีการพบปะกันทางสังคม (social meeting)

6. การเปลี่ยนแปลงในทำเนียบภาษาและลีลาในการพูด (shifts in register and style) เพื่อการสื่อสารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ หมายถึง การที่ผู้พูดเปลี่ยนแปลงการใช้คำพูดและลีลาในการพูดของตนให้เป็นไปตามไปตามบริบท (context) หรือตามสถานการณ์ที่ปรากฏในขณะ ที่พูด ซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้อาจเป็นการปรับพฤติกรรมในการที่พูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของการสนทนาในครั้งนั้น ๆ ของผู้พูด เช่น เมื่อผู้พูดทราบว่าตนเองกำลังพูดกับใคร เช่น หัวหน้า พ่อแม่ เพื่อนร่วมงาน หรือคนอื่น ๆ เป็นต้น กำลังพูดที่ไหน เช่น ที่บ้าน ที่ทำงาน เป็นต้น กับบุคคลที่แตกต่างกัน ในสถานที่ที่ต่างกัน ผู้พูดก็ย่อมจะปรับพฤติกรรมในการพูด โดยการเปลี่ยนแปลงในทำเนียบภาษา และลีลาในการพูดของตนเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของการสื่อสารในครั้งนั้น ๆ ไปด้วย เป็นต้น

7. การละทิ้งการสื่อสารเสียกลางคัน (message abandon) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้พูดแสดงออก ในลักษณะที่เป็นกลวิธีในการหลีกเลี่ยง (strategy of avoidance) การสนทนา เมื่อผู้พูดทราบว่าตนเองไม่สามารถที่จะพูดต่อไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่กำลังพูดถึงอยู่ หรือการเปลี่ยนหัวข้อสนทนาใหม่ก็ตาม ผู้พูดก็อาจจะแสดงพฤติกรรมชนิดนี้ออกมา เพื่อเป็นการบอกกับผู้ฟังโดยทางอ้อมว่า ผู้พูดไม่สามารถที่จะสนทนาต่อไปได้แล้ว หรือไม่ประสงค์ที่จะสนทนาต่อไป หรือต้องการยุติการสนทนาแต่เพียงเท่านั้น

8. การใช้ภาษาท่าทาง (sign language) หมายถึง การแสดงท่าทางต่าง ๆ แทนภาษาพูดในการสื่อสาร ซึ่งโดยทั่วไปแล้วภาษาท่าทางเป็นภาษาที่ใช้ติดต่อกันในหมู่ของคนใบ้ (deaf people) หรือบางครั้งอาจเรียกว่าภาษาเงียบ (silent language) ก็ได้ เป็นพฤติกรรมการแสดงออกที่มความหมายต่อการสื่อสาร และเป็นการเคลื่อนไหวศีรษะ มือ หรือร่างกาย ที่มองเห็นได้ (visual-gesture) การใช้ภาษาท่าทางนั้นนอกจากจะใช้กันในหมู่ของคนใบ้แล้ว ในคนธรรมดาสามัญก็พบว่าการสื่อสารกันโดยใช้ภาษาท่าทางด้วย เช่น การโบกมือทักทายกันในระยะไกล การกวักมือเรียก การตืดนิ้วเรียกบริการ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดจะพบว่า พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารที่ปรากฏในการสนทนากัน อาจแยกเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเป็น 2 ชนิดใหญ่ ๆ คือ พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการใช้คำพูด (verbal communicative strategic behaviors) และพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด (non-verbal communicative strategic behaviors) ซึ่งพฤติกรรมทั้งสองชนิดนี้ต่างก็แยกออกเป็นพฤติกรรมย่อยชนิดต่าง ๆ ได้หลายชนิดด้วยกัน โดยที่แต่ละพฤติกรรมต่างก็มีความหมายและมีผลต่อการพูด การสนทนา ในลักษณะที่แตกต่างออกไป ซึ่งลักษณะของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารที่กล่าวมาแล้วนั้น ต่างก็มีส่วนช่วยให้ผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาสามารถที่จะดำเนินการสนทนาของตนต่อไปได้ โดยที่ทั้งพฤติกรรมการแสดงออกทั้ง โดยการใช้คำพูดและโดยไม่ใช้คำพูด ต่างก็ช่วยให้ผู้พูดสามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันในขณะที่กำลังสื่อสารได้ และผู้พูดแต่ละคนก็จะแสดงพฤติกรรมทั้งสองชนิดออกมาในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป และด้วยคุณภาพที่ไม่เท่าเทียมกัน แต่อย่างไรก็ตาม ผู้พูดแต่ละคนต่างก็มีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกันคือ เพื่อให้ผู้ฟังสามารถที่จะเข้าใจความหมายในการสื่อสารของตนได้ตรงตามต้องการ และเพื่อให้การสนทนาดำเนินต่อไปได้ท่ามกลางบรรยากาศของความเข้าใจระหว่างกัน

ง. หน้าที่และประโยชน์ของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร

ในการพบปะกันทางสังคม (social meeting) ภาษาพูดจะถูกนำมาใช้เป็นสื่อกลางในการสนทนา ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง และในภาษาพูดที่ผู้พูดได้ออกมานั้นก็จะมีทั้งการพูดโดยการใช้คำพูด (verbal) และโดยไม่ใช้คำพูด (non-verbal) และการสื่อสาร

ระหว่างกันโดยการ^{ใช้}ทั้งคำพูดและ^{ไม่}ใช้คำพูด ต่างก็เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนในกระบวนการสื่อสาร โดยทั่วไป ทั้งนี้เป็นเพราะพฤติกรรมทั้ง 2 ประการ ต่างก็มีหน้าที่และประโยชน์ต่อการสื่อสาร ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1. หน้าที่และประโยชน์ของพฤติกรรมในการ^{ใช้}กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการ^{ใช้}คำพูด

1.1 หน้าที่ของพฤติกรรมในการ^{ใช้}กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการ^{ใช้}คำพูด

การกล่าวคำพูด (speech act) หมายถึง การเปล่งเสียง (utterance) ออกมาเป็นคำพูด ซึ่งคำพูดดังกล่าวมีความหมายที่แน่นอนและชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจความหมายและวัตถุประสงค์ ในการพูดของผู้พูด ในขณะที่ทำการสื่อสารระหว่างกันได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะมนุษย์ต่างก็มีภาษาเป็นสื่อกลางในการติดต่อ และทำความเข้าใจระหว่างกัน และมนุษย์ก็ถ่ายทอดภาษาดังกล่าวออกมาเป็นคำพูด ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ เจ อาร์ ซีร์ลี (J.R. Searle 1981: 10-12) ได้ให้ความหมายของการเปล่งเสียง (utterance) ออกมาเป็นคำพูดไว้ 2 ประการ ตามความหมายและหน้าที่ของเสียงที่เปล่งออกมา ดังนี้

1. ความหมายตามข้อความ (propositional meaning)

หรือความหมายตามคำพูด (locutionary meaning) ความหมายชนิดนี้เป็นความหมายตามตัวอักษร (literal meaning) หรือตามคำที่ผู้พูดเปล่งเสียงออกมาซึ่งความหมายนี้เป็นความหมายพื้นฐานที่ปรากฏตามคำ (words) หรือตามโครงสร้างประโยค (structures) ที่ผู้พูดพูดออกมา เช่น เมื่อผู้พูดพูดว่า "I am thirsty." จากความหมายของคำ และโครงสร้างประโยคที่ผู้พูดพูดออกมา สามารถบอกให้ผู้ฟังได้ทราบว่าสภาพทางกายภาพ (physical state) ของผู้พูดในขณะที่ผู้พูดก็มีอาการกระหายน้ำ ซึ่งความหมายนี้เป็นความหมายตรง ๆ ตามคำพูดหรือตามข้อความที่ผู้พูดกล่าวออกมา นั่นเอง

2. ความหมายโดยทางอ้อมหรือโดยนัย (illocutionary meaning) หรือความหมายตามความเข้าใจในเหตุผล ซึ่งมีความหมายลึกซึ้งมากกว่าความหมายตามข้อความหรือคำพูด (illocutionary force) ความหมายชนิดนี้เป็นผลกระทบบที่เกิดจากความเข้าใจของผู้ฟัง หลังจากที่ได้รับรู้ในสิ่งที่ผู้พูดกล่าวออกมา เช่น เมื่อผู้พูดว่า "I am thirsty." ผู้ฟังย่อมเข้าใจตามคำพูดที่ผู้พูด พูดออกมาว่าผู้พูดมีอาการกระหายน้ำ และนอกจากนี้แล้วผู้ฟังก็สามารถที่จะเข้าใจโดยนัยลึกลงไปได้อีกว่า ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังจัดหาเครื่องดื่มให้เขาดื่ม หรือหากจะกล่าวในอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้พูดขอร้อง (request) โดยทางอ้อมหรือโดยนัยอย่างสุภาพให้ผู้ฟังจัดหาเครื่องดื่มให้กับเขา เป็นต้น

จากความหมายของคำพูดที่ผู้พูดเปลี่ยนแปลงเสียงพูดออกมาทั้งสองประการที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงเสียงพูดในประการแรกเป็นการสื่อความหมายแบบตรงไปตรงมาตามความหมายของคำพูด และโครงสร้างประโยคที่ปรากฏตามที่ผู้พูดพูดออกมาตามความรู้สึกนึกคิดของตน ส่วนความหมายประการหลังเป็นผลกระทบบต่อเนื่องจากความหมายของคำหรือโครงสร้างประโยคที่ผู้พูดพูดออกมา หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นความหมายในทางอ้อมที่มีความหมายลึกซึ้งมากกว่าความหมายตามคำพูด ซึ่งอาจเป็นการแสดงออกอย่างสุภาพว่าผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังตอบสนองอย่างไร ดังนั้น จะเห็นได้ว่า จากความหมายทั้งสองประการของการพูด สามารถที่จะชี้ให้เรา ได้เห็นถึงหน้าที่ของคำพูดที่ผู้พูดเปลี่ยนแปลงเสียงพูดออกมาได้เป็น 2 ประการ คือ คำพูดทำหน้าที่สื่อความหมายโดยตรงให้แก่ผู้ฟังตามความหมายของคำ หรือโครงสร้างประโยคที่ผู้พูดพูดออกมา และคำพูดทำหน้าที่สื่อความหมายโดยทางอ้อมหรือโดยนัย กล่าวคือ คำพูดทำหน้าที่เสมือนกระจกเงาที่สะท้อนให้ผู้ฟังได้ทราบว่าผู้พูดมีความรู้สึกอย่างไร ผู้พูดต้องการอะไร หรือต้องการให้ผู้ฟังตอบสนองอย่างไร

นอกจากนี้แล้ว เจ อาร์ ซีร์ลี (J.R. Searle 1981: 30-45) ยังได้แบ่งหน้าที่ของคำพูดเมื่อผู้พูดกล่าวออกมา เป็น 5 ประการ ดังนี้

1. คำพูดทำหน้าที่ในการกำหนดการกระทำ (commissive) หมายถึง เมื่อผู้พูดกล่าวคำพูดอะไรออกไป คำพูดดังกล่าวก็ย่อมจะเป็นตัวกำหนดให้ผู้พูดต้องทำตามคำพูดนั้นในเวลาต่อมา เช่น ผู้พูดให้สัญญา (promise) ที่จะทำอะไร หรือแม้แต่

กระทั่งการข่มขู่ (threat) หรือบังคับว่าให้ใครทำอะไร เป็นต้น การกล่าวคำพูดดังกล่าว ก็ย่อมจะเป็นการข่มขู่ให้เกิดพฤติกรรมตามมา เช่น ผู้พูดขู่ว่า "If you don't stop fighting, I'll call the police." หรือผู้พูดสัญญาว่า "I'll take you to the movies tomorrow." เป็นต้น ซึ่งคำพูดดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดว่าผู้พูดจะทำตามที่พูดเอาไว้

2. คำพูดทำหน้าที่ในการประกาศความมุ่งหมาย (declarative) หมายถึง คำพูดที่ถูกกล่าวออกมาเพื่อแจ้งให้ผู้อื่นได้ทราบถึงสภาพของเรื่องราวต่าง ๆ (state of affairs) ที่เปลี่ยนแปลงไปในโลกนี้ เช่น ในพิธีแต่งงาน พิธีดังกล่าวจะได้รับการยอมรับว่าเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้วก็ต่อเมื่อคำพูดว่า "I now pronounce you man and wife." ถูกกล่าวออกมาโดยบาทหลวงหรือพระผู้ประกอบพิธีแต่งงานให้ เป็นต้น ซึ่งคำพูดดังกล่าวเป็นการประกาศให้ผู้อื่นทราบความมุ่งหมายของพิธีดังกล่าว

3. คำพูดทำหน้าที่ในการสั่งการ (directive) หมายถึง คำพูดที่ถูกกล่าวออกมาเป็นคำสั่งเพื่อให้ผู้อื่นทำตามคำพูดนั้น ซึ่งคำพูดเช่นนี้อาจถูกกล่าวออกมาในลักษณะที่เป็นคำสั่ง (command) คำแนะนำ (suggestion) หรือคำขอร้อง (request) อย่างสุภาพก็ได้ เช่น คำพูดว่า "Please sit down." "Why don't you close the window?" เป็นต้น ซึ่งคำพูดในลักษณะที่เป็นคำสั่งการนี้ จะทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมเพื่อให้ผู้อื่นรับคำสั่ง และทำตามคำสั่งดังกล่าว

4. คำพูดทำหน้าที่ในการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด (expressive) หมายถึง การที่ผู้พูดแสดงความรู้สึกนึกคิด รวมทั้งทัศนคติ (attitudes) ของตนที่มีต่อเรื่องราวต่าง ๆ ออกมาเป็นคำพูด โดยที่คำพูดดังกล่าวจะทำหน้าที่ชี้แนะให้ผู้อื่นทราบว่าผู้พูดมีความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติอย่างไร ต่อเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น คำพูดในลักษณะเช่นนี้ อาจถูกกล่าวออกมาในลักษณะของการขอโทษ (apology) การขอบคุณใครสักคนหนึ่ง (to thank someone) การแสดงความยินดีต่อใครสักคนหนึ่ง (to congratulate someone) รวมทั้งการบ่น (complaint) เช่น คำพูดว่า "This meal was delicious." จะทำหน้าที่ในการบอกให้ผู้อื่นทราบว่า ผู้พูดพอใจในอาหารมื้อนี้เพราะมีรสชาติอร่อยถูกปาก เป็นต้น

5. คำพูดทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทน (representation)

หมายถึง คำพูดที่ถูกกล่าวออกมาเพื่อเป็นการบรรยายให้ทราบถึงสถานการณ์ต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกนี้ ซึ่งคำพูดดังกล่าวอาจถูกกล่าวออกมาในลักษณะของการแสดงสิทธิ์ หรือการยืนยันสิทธิ์ (assertion) เพื่อรักษาผลประโยชน์ต่าง ๆ ของผู้พูด การอ้างสิทธิ์หรือคำร้อง (claim) การรายงาน (report) ในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น คำพูดว่า "This is a German car." "This is my house." เป็นต้น คำพูดที่ถูกกล่าวออกมาในลักษณะเช่นนี้ จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนเพื่อบอกให้ผู้ฟังทราบว่า ใครมีสิทธิ์ประโยชน์อย่างไร สิ่งที่ถูกกล่าวถึงเป็นของใคร ใครมีสิทธิ์ในการครอบครองอะไร เป็นต้น

จากหน้าที่ทั้ง 5 ประการ ของคำพูดที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า คำพูดต่าง ๆ ทำให้ผู้ฟังได้รับทราบข้อมูลในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกนี้ รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อเรื่องราวต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งคำพูดดังกล่าวสามารถที่จะช่วยให้ผู้ฟังได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ความหมาย และความเข้าใจ จากความหมายของคำพูดที่ผู้พูดกล่าวออกมาได้เป็นอย่างดีและชัดเจน ดังนั้นคำพูดจึงมีหน้าที่สำคัญต่อการสื่อสารระหว่างกันเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการพูดเป็นการถ่ายทอดข้อมูลทางตรงจากผู้พูดไปยังผู้ฟังโดยอาศัยคำพูดเป็นสื่อกลาง ในการที่จะเชื่อมโยงให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้พูดและผู้ฟังได้เป็นอย่างดี นั่นเอง

1.2 ประโยชน์ของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการใช้

คำพูด

จากหน้าที่ของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการใช้คำพูดที่มุ่งต่อการสื่อสาร จะเห็นได้ว่าหน้าที่ดังกล่าวนอกจากจะช่วยให้การสื่อสารดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังมีประโยชน์ต่อการสื่อสาร ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปได้เป็น 6 ประการ ดังนี้

1. พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการใช้คำพูด

สามารถที่จะสื่อความหมายทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อมหรือโดยนัยแก่คู่สนทนา กล่าวคือ คำพูดที่ผู้พูดพูดออกมาสามารถที่จะสื่อความหมายให้กับผู้ฟัง โดยผู้ฟังสามารถที่จะเข้าใจได้ว่า

ผู้พูดกำลังพูดถึงเรื่องอะไร เช่น เมื่อผู้พูดพูดว่า "My family has five persons." ผู้ฟังก็สามารถที่จะเข้าใจได้ว่าผู้พูดกำลังพูดถึงจำนวนสมาชิกในครอบครัวของเขา และเมื่อผู้พูดพูดว่า "I am thirsty". คำพูดนี้ก็สามารถที่จะสื่อความหมายโดยตรง ซึ่งเป็นความหมายตามข้อความหรือตามคำพูดของผู้พูด ซึ่งผู้ฟังสามารถที่จะเข้าใจได้ว่าผู้พูดกำลังกระหายน้ำ และนอกจากนี้แล้วคำพูดดังกล่าว ยังสามารถที่จะสื่อความหมายโดยทางอ้อมหรือโดยนัยได้ว่า ผู้พูดกำลังขอหรืออย่างสุภาพให้ผู้ฟังจัดหาเครื่องดื่มให้แก่ผู้พูด เป็นต้น

2. พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการใช้คำพูดสามารถที่จะบ่งบอกเจตนาของผู้พูดได้ว่า ผู้พูดมีเจตนาอย่างไร หรือมีเจตนาที่จะทำอะไร เช่น เมื่อผู้พูดพูดว่า "If you don't stop fighting, I'll call the police." คำพูดนี้สามารถที่จะบ่งบอกเจตนาของผู้พูดได้ว่า ผู้พูดมีเจตนาที่จะเตือนผู้ฟังว่า ให้หยุดต่อสู้กัน มิฉะนั้นผู้พูดจะเรียกตำรวจ เป็นต้น

3. พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการใช้คำพูดสามารถที่จะบ่งบอกถึงความตั้งใจของผู้พูดได้ว่า ผู้พูดมีความตั้งใจอย่างไร ตั้งใจที่จะทำอะไร หรือตั้งใจที่จะสื่อสารอะไรแก่ผู้ฟัง เช่น เมื่อบาทหลวงหรือพระผู้ประกอบพิธีแต่งงานประกาศว่า "I now pronounce you man and wife." ผู้ฟังก็สามารถที่จะเข้าใจถึงความตั้งใจของผู้ประกาศได้ว่า ผู้ประกาศได้แสดงการยอมรับว่าพิธีแต่งงานดังกล่าวเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว เป็นต้น

4. พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการใช้คำพูดสามารถที่จะบ่งบอกถึงความต้องการของผู้พูดได้ว่า ผู้พูดต้องการอะไร หรือผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังทำอะไร หรือทำอย่างไร เช่น เมื่อผู้พูดพูดว่า "Please sit down." ผู้ฟังก็สามารถที่จะเข้าใจได้ว่าผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังนั่งลง เป็นต้น

5. พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการใช้คำพูดสามารถที่จะบ่งบอกถึงความรู้สึกนึกคิด และทัศนคติของผู้พูดได้ว่า ผู้พูดมีความรู้สึกนึกคิด หรือมีทัศนคติต่อเรื่องราวต่าง ๆ อย่างไร เช่น เมื่อผู้พูดพูดว่า "I don't like smoking." เป็นต้น

ผู้ฟังก็สามารถที่จะเข้าใจได้ว่า ผู้พูดมีความรู้สึกนึกคิด หรือมีทัศนคติ ในทางลบต่อการสนทนา
เป็นต้น

6. พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการ ใช้คำพูด
สามารถที่จะบ่งบอกถึงสภาพของผู้พูดได้ว่า ผู้พูดเป็นใคร มีสิทธิอย่างไร เช่น เมื่อผู้พูด
พูดว่า "This is my house." ผู้ฟังก็สามารถที่จะเข้าใจได้ว่าผู้พูดมีสถานภาพเป็นเจ้าของ
บ้าน มีสิทธิในการครอบครองบ้าน เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมในการใช้กลวิธี
เพื่อการสื่อสาร โดยการ ใช้คำพูด มีทั้งหน้าที่และประโยชน์ต่อการสื่อสารที่สอดคล้องกัน ทั้งนี้
เพราะ หน้าที่และประโยชน์ของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการ ใช้คำพูด ต่าง
ก็มีส่วนช่วยให้การสื่อสารภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการศึกษาที่มีความหมายที่สมบูรณ์และ
ชัดเจน โดยที่ผู้พูดและผู้ฟังสามารถที่จะเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ
หน้าที่และประโยชน์ดังกล่าว สามารถที่จะช่วยให้การสื่อสารดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
นั่นเอง

2. หน้าที่และประโยชน์ของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการ
ไม่ใช้คำพูด

2.1 หน้าที่ของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการ ไม่ใช้
คำพูด

จากชนิดของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารที่กล่าวมา
แล้ว ในตอนต้น เกี่ยวกับพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการ ไม่ใช้คำพูด ซึ่งได้แก่
การแสดงท่าทาง (mime) การเคลื่อนไหวศีรษะ มือ หรือร่างกาย (gesture) การหยุด
ชั่วคราว (pausing) การเปลี่ยนแปลงในทำเนียบภาษาและลีลาในการพูด (shifts in
register and style) การละทิ้งการสื่อสารเสียกลางคัน (message abandon) และ
การใช้ภาษาท่าทาง (sign language) จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมเหล่านี้ต่างก็มีบทบาทต่อการ
สื่อสารเป็นอย่างมาก เพราะพฤติกรรมที่ผู้พูดแสดงออกมาย่อมมีผลต่อความเข้าใจหรือไม่เข้าใจ

ของฝั่ง ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมดังกล่าวต่างก็มีหน้าที่และประโยชน์ต่อการสื่อสารเช่นเดียวกับ
พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการใช้คำพูด และเกี่ยวกับเรื่องนี้ พี เอคแมน
อ้างถึงใน มาร์ค แอล แอพฟ์ (P. Ekman in Mark L. Knapp 198๓: 11-15) ได้แบ่ง
หน้าที่ของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการใช้คำพูด ที่ปรากฏในกระบวนการ
สื่อสารออกเป็น 6 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การทำหน้าที่ซ้ำคำพูดของฝั่ง (repeating) โดยการซ้ำ
จะช่วยให้ฝั่งสามารถที่จะเข้าใจความหมายของคำพูด ที่ฝั่งตนออกมาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น
การชี้แจงเพื่อบอกทิศทาง การยกนิ้วประกอบการนับ การพยักหน้ารับหรือการส่ายหน้าปฏิเสธใน
ขณะที่กำลังพูดอยู่ เป็นต้น

2. การทำหน้าที่ขัดแย้งกับคำพูดของฝั่ง (contradicting)
พฤติกรรมชนิดนี้สามารถที่จะบ่งบอกให้ฝั่งได้ทราบว่าเป็นจริงแล้วฝั่งมีความรู้สึกอย่างไร
ในขณะที่พูด เช่น เมื่อฝั่งพูดว่า "I am not nervous." ในขณะที่พฤติกรรมที่แสดงออก
ขัดแย้งกับคำพูด เช่น มือสั่น ขาสั่น หายใจถี่เร็ว เป็นต้น พฤติกรรมที่ขัดแย้งนี้สามารถที่
จะบอกให้ฝั่งทราบว่าจริง ๆ แล้วฝั่งรู้สึกอย่างไร และจะให้ความช่วยเหลืออย่างไรแก่ฝั่ง
เป็นต้น

3. การทำหน้าที่แทนภาษาพูดหรือคำพูด (substitution)
ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว พฤติกรรมชนิดนี้มักจะเป็นพฤติกรรมที่ฝั่งแสดงออกเพื่อตอบสนอง (response)
ต่อฝั่ง เช่น การแสดงออกทางสีหน้าว่าชอบหรือไม่ชอบ นอนใจหรือไม่พอใจ เศร้าหรือดีใจ
สนใจหรือไม่สนใจ เป็นต้น

4. การทำหน้าที่ขยายความ (complementing) เพื่อให้คำพูด
ของฝั่งมีความหมายสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เช่น เมื่อฝั่งพูดว่า "I don't like this."
"It 's not your business." ด้วยเสียงที่ดัง รวมทั้งการแสดงท่าทางที่ตึงเครียด เป็นต้น
สามารถที่จะบอกให้ฝั่งได้ทราบถึงระดับอารมณ์ของฝั่งว่ารุนแรง และจริงจังมากน้อยเพียงไร
นอกจากนี้แล้วพฤติกรรมชนิดนี้ยังสามารถที่จะบ่งบอกได้ถึงผลของการสนทนาในครั้งนั้น ๆ ว่า

ได้ผลดีหรือไม่ดีอย่างไร และจะดำเนินต่อไปหรือยุติลง

5. การทำหน้าที่เน้นคำพูด (accenting) เพื่อให้ความหมายของคำพูดที่ถกพูดออกมามีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น และมีความหมายชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น การเน้นเสียง การพยักหน้าพร้อมกับพูดว่า "Yes." การขมอยพร้อมกับพูดเน้นเสียงว่า "It's you who has to go." เป็นต้น พฤติกรรมชนิดนี้สามารถที่จะบอกให้ฟังได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของความหมาย และความต้องการของผู้พูด ในขณะที่พูดได้อย่างชัดเจน

6. การทำหน้าที่กำหนดสถานการณ์ (regulation) ของการสื่อสาร เพื่อให้การสื่อสารดำเนินไปได้ด้วยดี เช่น การสบตากับผู้พูด การพยักหน้าเพื่อแสดงการรับรู้ การแสดงออกทางสีหน้าว่าเข้าใจหรือสนใจในเรื่องที่ผู้พูดกำลังพูดถึงอยู่เล็กน้อยเพียงไร การหยุดพูดเพื่อเปิดโอกาสให้ฟังได้พูดบ้าง เป็นต้น

จากหน้าที่ของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการไม่ใช้คำพูดตั้งที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นร่วมกับพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการใช้น้ำเสียง เพื่อให้การสื่อความหมายด้วยคำพูดของผู้พูดมีความหมายชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วพฤติกรรมชนิดนี้ยังสามารถที่จะบ่งบอกให้คู่สนทนาได้รับทราบถึงความรู้สึกนึกคิด ระดับอารมณ์ ทิศนคติ ความพอใจที่คู่สนทนาแสดงออกในขณะที่กำลังสนทนากันอยู่ได้เป็นอย่างดี และบางครั้งผู้พูดอาจแสดงพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการไม่ใช้คำพูดแทนการพูดในขณะที่กำลังสนทนากันอยู่ก็ได้

2.2 ประโยชน์ของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการไม่ใช้คำพูด

จากหน้าที่ของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการไม่ใช้คำพูดที่มีต่อการสื่อสาร จะเห็นได้ว่าหน้าที่ดังกล่าวนอกจากจะช่วยให้การสื่อสารดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังมีประโยชน์ต่อการสื่อสาร ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปได้เป็น 5 ประการ ดังนี้

1. พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการไม่ใช้ คำพูดที่สามารถที่จะช่วยให้การสื่อสารโดยการใช้น้ำคำพูดมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ ผู้ฟังสามารถที่จะเข้าใจความหมายของคำพูดของผู้พูดได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เมื่อผู้พูดแสดงพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการไม่ใช้น้ำคำพูดประกอบการพูด เช่น การชี้นิ้วเพื่อบอกทิศทาง การเคลื่อนไหวศีรษะ มือ หรือร่างกายประกอบการอธิบาย เป็นต้น

2. พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการไม่ใช้ คำพูด สามารถที่จะช่วยให้ผู้ฟังได้รับทราบถึงความรู้สึกที่แท้จริงของผู้พูดว่า ผู้พูดรู้สึกอย่างไร เช่น เมื่อผู้พูดพูดว่า "I am not nervous." ในขณะที่มือสั่น ขาสั่น หายใจถี่เร็ว นั้นย่อมแสดงว่าผู้พูดจริง ๆ แล้ว มีความรู้สึกขัดแย้งกับคำพูดของตน ทั้ง ๆ ที่พูดว่า "I am not nervous." แต่ความรู้สึกภายในจริง ๆ ที่ผู้ฟังสามารถที่จะสังเกตเห็นได้คือ "I am nervous." เป็นต้น

3. พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการไม่ใช้ คำพูด สามารถที่จะช่วยขยายความหมายของคำพูดของผู้พูดเพื่อช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจมากยิ่งขึ้น เช่น เมื่อผู้พูดพยักหน้าพร้อมกับพูดว่า "Yes." การชี้นิ้วพร้อมกับพูดว่า "It's you who has to go." เป็นต้น

4. พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการไม่ใช้ คำพูด สามารถที่จะช่วยให้การสื่อสารดำเนินไปได้ด้วยดี เช่น การแสดงความสนใจต่อเรื่องที่ผู้พูดกำลังพูดถึง โดยการสบตากับผู้พูด การตั้งใจฟัง การแสดงออกทางสีหน้า การแสดงความพยายามในการที่จะเข้าใจในเรื่องที่ผู้พูดกำลังพูดถึง เป็นต้น

5. พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการไม่ใช้ คำพูด สามารถที่จะใช้แทนการสื่อสารโดยการพูด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผู้พูดไม่สามารถที่จะสื่อสารโดยการใช้น้ำคำพูดได้ เช่น การโบกมือทักทายในระยะไกล การตบนิ้วเรียกบริการ การพยักหน้ารับ หรือการส่ายหน้าปฏิเสธ เป็นต้น

จากหน้าที่และประโยชน์ของพฤติกรรมในการใช้กลวิธี เพื่อการสื่อสารดังกล่าวมาแล้วทั้งหมด จะเห็นได้ว่า หน้าที่และประโยชน์ของพฤติกรรมทั้งโดยการใช้น้ำคำพูดและการไม่ใช้น้ำคำพูด ต่างก็มีส่วนช่วยสนับสนุนให้การสื่อสารระหว่างผู้พูดและผู้ฟังดำเนินไปได้ด้วยดี โดยที่ทั้งผู้พูดและผู้ฟังสามารถเข้าใจในเนื้อหาของบทสนทนาได้ยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมทั้งสองรูปแบบต่างก็เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกันตามธรรมชาติ และเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างผสมกลมกลืนกัน จนไม่สามารถจะแยกออกมาเป็นพฤติกรรมโดด ๆ ได้อย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตามพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร ไม่ว่าจะ เป็นพฤติกรรมโดยการใช้น้ำคำพูด หรือโดยการไม่ใช้น้ำคำพูดก็ตาม เอส พิต คอร์ดเดอร์ (S. Pit Corder 1978: 71-93) ให้ข้อคิดเห็นสรุปได้ว่า กลวิธีที่ผู้พูดนำมาใช้ในการสื่อสาร จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้พูดเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับผู้ฟังซึ่งเป็นคู่สนทนา (interlocutors) ด้วย ทั้งนี้เพราะ ไม่ว่าผู้พูดจะแสดงความพยายามที่จะสื่อสารเรื่องอะไร และด้วยวิธีการอย่างไร ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้ทางด้านภาษา (knowledge of the language) ของผู้พูดเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถทางด้านภาษาศาสตร์ (linguistic competence) และความรู้ความสามารถทางด้านความสัมพันธ์ของหัวข้อของการสนทนา (topic of discourse) ของผู้ฟังด้วย ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร ทั้งโดยการใช้น้ำคำพูดและโดยการไม่ใช้น้ำคำพูดจะมีประสิทธิภาพสูงสุดในการสื่อสารหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสามารถและความเข้าใจ ตลอดจนความร่วมมือกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟังทั้งสองฝ่าย นั่นเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ก. งานวิจัยในประเทศ

สุภาพร พรพิบูลย์ (2519: 52-55) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ กิริยาร่วมทางวาจา ระหว่างนักศึกษาฝึกสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษามัธยมศึกษาชั้นสูงกับนักเรียน ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักศึกษาฝึกสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษามัธยมศึกษาชั้นสูง จำนวน 50 คน ที่ออกฝึกสอนนักเรียน

จำนวน 50 ห้องเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 13 โรงเรียน รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบวิเคราะห์กิริยาร่วมทางวาจาของเฟลันเดอร์ส (Flanders' Interaction Analysis Technique) ศึกษาอัตราส่วนของกิริยาร่วมทางวาจา 6 ประเภท และเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระดับชั้นเรียนที่นักศึกษาฝึกสอนทำการสอน ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างโดยใช้วิธีการทางสถิติ Kruskal-Wallis One-Way Analysis of Variance by Ranks. ผลการวิจัยพบว่า กิริยาร่วมทางวาจาระหว่างนักศึกษาฝึกสอนและนักเรียนคิดเป็นร้อยละของเวลาทั้งหมดดังนี้ นักศึกษาฝึกสอนและนักเรียนใช้เวลาพูดร้อยละ 49.69 และ 29.04 ตามลำดับ นักเรียนพูดเป็นรายบุคคลและพูดเป็นหมู่ ร้อยละ 5.42 และ 22.86 ตามลำดับ นักเรียนพูดตามนักศึกษาฝึกสอนและตอบคำถามนักศึกษาฝึกสอน ร้อยละ 10.68 และ 7.16 ตามลำดับ นักศึกษาฝึกสอนกระตุ้นและควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน ร้อยละ 4.26 และ 20.92 ตามลำดับ นักศึกษาฝึกสอนใช้เวลาพูดภาษาไทยและใช้เวลาพูดภาษาอังกฤษ ร้อยละ 16.51 และ 33.17 ตามลำดับ นักเรียนใช้เวลาพูดภาษาไทยและใช้เวลาพูดภาษาอังกฤษ ร้อยละ 4.87 และ 24.16 ตามลำดับ

อัจฉรา วงศ์โสธร และคณะ (2525: 95) ได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร ที่เกิดจากผู้เรียนและวิธีเรียนกับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนในด้านความถนัดในการเรียนภาษา ทักษะคิดและแรงจูงใจในการเรียนภาษา ความเข้าใจเรื่องความสัมพันธ์ของรูปทรง 2 มิติ และ 3 มิติ เจตคติ และกิจนิสัยในการเรียน และจำนวนปีที่เรียนภาษาอังกฤษ ว่ามีส่วนสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคลมากน้อยเพียงใด และศึกษาวิธีเรียนโดยวิธีการเรียนภาษาโดยการอ่านและฟัง การเรียนภาษาไทย การอ่านแต่เพียงอย่างเดียว และการเรียนภาษาโดยการฟังแต่เพียงอย่างเดียวว่า มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคลมากน้อยเพียงใด กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 97 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบมาตรฐาน 3 ฉบับ ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษ แบบทดสอบความถนัดในการเรียนภาษา แบบทดสอบวัดเจตคติและกิจนิสัยในการเรียน แบบสอบถามทัศนคติการเรียนภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบวัดความเข้าใจเรื่องความสัมพันธ์ของรูปทรง 2

มิติ และ 3 มิติ บทเรียนภาษาอังกฤษที่เรียนด้วยตนเอง และแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษา ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่เกิดจากผู้เรียนอธิบายการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคลได้ประมาณ 21 เปอร์เซ็นต์ ความถนัดและทัศนคติในการเรียนภาษามีความสัมพันธ์กับการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับต้น นอกจากนี้วิธีเรียนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งอธิบายได้ 32 เปอร์เซ็นต์ การเรียนบทเรียนภาษาอังกฤษที่เรียนด้วยตนเอง 20 บท โดยวิธีอ่านและฟังพร้อมกัน และวิธีอ่านอย่างเดียว มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเรียนด้วยตนเอง โดยวิธีฟังแต่เพียงอย่างเดียว

วณิช สัทภิม (2529: 94-97) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามทั้งสองกลุ่ม ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามในเขตกรุงเทพมหานคร จากโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 180 คน และโรงเรียนเอกชน จำนวน 180 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียน เป็นโรงเรียนเอกชน จำนวน 6 โรงเรียน รัฐบาล จำนวน 6 โรงเรียน รวมโรงเรียนทั้งสิ้นจำนวน 12 โรงเรียน และในแต่ละโรงเรียนสุ่มประชากรนักเรียนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) มา 1 ห้อง ๆ ละ 30 คน รวมประชากรนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 360 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ทางสถิติโดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่ามัชฌิมเลขคณิตคิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็ม ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ในการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม ระหว่างโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครพบว่า ค่ามัชฌิมเลขคณิตรวมทุกทักษะและ โน้ตทักษะฟัง-พูด และทักษะเขียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เกศสุตา รัชดาวิชิตกุล (2529: 78-81) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาสูงและต่ำ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนกศิลปภาษา จำนวน 918 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคปลายปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นตามกลุ่มโรงเรียน และนำกลุ่มตัวอย่างประชากรมาแบ่งออกเป็นกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาสูงและต่ำ โดยใช้แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนสูง 25 % จำนวน 230 คน และนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำ 25 % จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั้น นักเรียนใช้ปริบทในการเดาหรือตีความหมายของคำหรือประโยคมาปฏิบัติปานกลาง ใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อการสื่อความหมายมาปฏิบัติน้อย เกี่ยวกับการฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษ พบว่านักเรียนมีการฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกชั้นเรียนน้อย เกี่ยวกับการควบคุมการเรียนรู้และตรวจสอบการใช้ภาษา พบว่า นักเรียนใช้วิธีการควบคุมการเรียนรู้และตรวจสอบการใช้ภาษา โดยใช้วิธีการวางแผนการเรียนรู้มาปฏิบัติน้อย และใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้มาปฏิบัติปานกลาง และจากผลการเปรียบเทียบวิธีการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาสูงและต่ำ มีการฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในชั้นเรียนและภายนอกชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนทั้งสองกลุ่มใช้วิธีการควบคุมการเรียนรู้และตรวจสอบการใช้ภาษา โดยใช้วิธีการวางแผนการเรียนรู้และโดยวิธีประเมินผลการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทองปอน ชินวงศ์ (2529: 64-66) ได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ทางวาจาระหว่างครูกับนักเรียน และหาอัตราส่วนของปฏิสัมพันธ์ทางวาจาต่าง ๆ ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตัวอย่างประชากรเป็นครูสอน

ภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 คน และนักเรียน จำนวน 16 ห้องเรียน รวมจำนวนตัวอย่างประชากรนักเรียนทั้งสิ้น 694 คน จากโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 16 โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้มาด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดัดแปลงจากแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของ เจอทรูด มอสโกวิทซ์ (Gertrude Maskowitz) กิลเบิร์ต เอ. จาร์วิส (Gilbert A. Jarvis) และเอมี ซูย บิด เมย์ (Amy Tsui Bik May) ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการไปสังเกต และอัดเทปเสียงพฤติกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในห้องเรียน คณะ 8 โรงเรียน หลังจากนั้นนำเทปบันทึกเสียงมาวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ทางวาจา แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยัมเลขคณิต ค่าร้อยละ และอัตราส่วนของปฏิสัมพันธ์ทางวาจาต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า ปฏิสัมพันธ์ทางวาระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นดังต่อไปนี้ ครู และนักเรียนพูดร้อยละ 59.75 และ 15.31 ตามลำดับ ครูพูดภาษาอังกฤษและภาษาไทย ร้อยละ 27.98 และ 31.77 ตามลำดับ นักเรียนพูดภาษาอังกฤษและภาษาไทยร้อยละ 11.83 และ 3.48 ตามลำดับ นักเรียนพูดตอบสนองร้อยละ 15.22 พูดริเริ่มร้อยละ 0.09 พฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อยที่สุด คือ นักเรียนตอบคำถามที่ต้องแสดงความคิดเห็นร้อยละ 0.02 โดยพฤติกรรมนี้เกิดขึ้นเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น พฤติกรรมที่ไม่เกิดขึ้นเลย คือ ครูยอมรับความรู้สึกของนักเรียน พฤติกรรมภาษาอังกฤษที่ไม่เกิดขึ้นเลยคือ นักเรียนถามและนักเรียนแสดงความคิดเห็น

ข. งานวิจัยต่างประเทศ

เรย์ แอล เบิร์ดวิสเชิลล์ (Ray L. Birdwhistell 1970: 89) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมในการสื่อสาร โดยการใช้คำพูดและการไม่ใช้คำพูดของชาวอเมริกัน และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมของชาวอเมริกันที่แสดงออกในขณะที่กำลังสนทนากัน ผลจากการวิจัยพบว่า ชาวอเมริกันจะสนทนากัน โดยเฉลี่ยประมาณวันละ 10-11 นาที และมากกว่าร้อยละ 65 ของ พฤติกรรมที่ปรากฏในขณะที่คู่สนทนา (interlocutors) กำลังสนทนากัน เป็นพฤติกรรมในการสื่อสารโดยการไม่ใช้คำพูด ซึ่ง เบิร์ดวิสเชิลล์เรียกว่าเป็นการสื่อสารโดยการไม่ใช้ภาษาท่าทาง (sign language) ซึ่งเป็นพฤติกรรมในการสื่อสารโดยการไม่ใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวต่าง ๆ แทนการพูดออกมาเป็นคำพูดโดยตรง และวิธีการสื่อสารดังกล่าวเป็นวิธีการที่ชาวอเมริกันต่างก็เข้าใจความหมายได้เป็น

อย่างดี

รีเบคกา เอ็ม วาเลทท์ (Rebecca M. Valette 1977: 144-152) ได้ทำการวิจัยเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับบทบาท และความสำคัญของความสามารถในการสื่อสาร โดยการใช้คำพูดและการไม่ใช้คำพูด วาเลทท์ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรม ผลจากการวิจัยพบว่า การที่ผู้พูดสามารถที่จะสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ความสามารถในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมในการสื่อสารโดยการใช้คำพูด ก็มีบทบาทในการสื่อสารไม่น้อยไปกว่าพฤติกรรมในการสื่อสารโดยการใช้คำพูดหรือภาษาพูดเลย เช่น การที่ผู้พูดรู้จักการแสดงท่าทางต่าง ๆ ประกอบการพูด ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกับกับความรู้ในแต่ภาษา ทั้งนี้ เพราะ การแสดงท่าทางต่าง ๆ ประกอบการพูด สามารถที่จะช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายในภาษาพูดของผู้พูดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ดักลาส เอช บราวน์ (Douglas H. Brown 1980: 198-202) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงวิธีการในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการใช้คำพูดที่มีผลต่อการสื่อสาร บราวน์ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งรัฐนิวเจอร์ซีย์ และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการใช้คำพูดที่มีผลต่อการสื่อสาร บราวน์สรุปผลการวิจัยว่าวิธีการในการใช้กลวิธีดังกล่าวที่มีผลต่อการสื่อสารสามารถแบ่งได้เป็น 3 วิธีกว้าง ๆ คือ วิธีที่ใช้การมองเห็น (visual modality) เช่น การมองเห็นการเคลื่อนไหวของศีรษะ มือ หรือร่างกาย การใช้ภาษาร่างกาย (body language) การสบตา (eye contact) ระยะเวลาที่ผู้พูดกับผู้ฟัง ระยะห่างหรือใกล้ชิด (proximics) ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เสื้อผ้าและเครื่องประดับแบบต่าง ๆ (artifacts) ที่ผู้พูดกับผู้ฟังใช้อยู่ในขณะที่กำลังสนทนา เป็นต้น วิธีต่อมาคือวิธีที่ใช้การสัมผัส (kinesthetic modality) ซึ่งวิธีนี้เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมที่ผู้พูดภาษาแม่ประเพณีหรือปฏิบัติกันอยู่ และวิธีสุดท้ายที่บราวน์ค้นพบจากการวิจัยก็คือ วิธีที่ใช้กลิ่น (olfactory modality)

อีเลน ทาโรน (Elaine Tarone 1980: 417-431) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารของผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ในขณะที่

กำลังสื่อสารโดยการใช้ภาษาที่สองเป็นสื่อกลาง ทาโรนเลือกผู้ตัวอย่างประชากรนักเรียนที่เป็นชาวตุรกีและชาวสเปนที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง และนักเรียนชาวอังกฤษที่พูดภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สอง ทาโรนได้ดำเนินการวิจัยโดยการใช้รูปภาพเป็นแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรม ที่นักเรียนแสดงออกในขณะที่กำลังบรรยายรูปภาพ ผลจากการวิจัย ทาโรนพบว่า ในขณะที่นักเรียนกำลังบรรยายรูปภาพ นักเรียนได้แสดงความพยายามในการที่จะสื่อสารโดยการใช้กลวิธีที่แตกต่างกันออกไป และไม่เหมือนกันกับกลวิธีในการสื่อสารของเจ้าของภาษา แต่เป็นกลวิธีที่ผสมผสานระหว่างภาษาแม่และภาษาที่สองของผู้พูด ในขณะที่กำลังพูด

จากการสังเกตพฤติกรรม ทาโรนพบว่ากลวิธีที่นักเรียนใช้ในการสื่อสาร ได้แก่ การพูดโดยการใช้คำและโครงสร้างประโยคอย่างง่าย การพูดโดยการใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเกือบตรงกันกับคำพูดที่ผู้พูดต้องการจะกล่าวถึง การพูดโดยการสร้างคำขึ้นมาใหม่เพื่อทดแทนคำพูดที่ผู้พูดต้องการจะกล่าวถึง แต่ผู้พูดไม่ทราบคำศัพท์คำนั้นโดยตรง การพูดโดยการใช้โครงสร้างทางประโยคแบบภาษาแม่ การแปลคำต่อคำจากภาษาแม่ การพูดภาษาแม่ทับศัพท์ การพูดขอความช่วยเหลือทางด้านภาษาพูดจากผู้ฟัง การแสดงท่าทางต่าง ๆ ประกอบการพูดหรือแทนภาษาพูด และในที่สุดเมื่อผู้พูดพบว่าตนเองไม่สามารถที่จะพูดบรรยายรูปภาพได้อีกต่อไป หรือมีปัญหาในการพูดบรรยายมากยิ่งขึ้น ผู้พูดอาจหันมาใช้กลวิธีในการหลีกเลี่ยง โดยการเปลี่ยนหัวข้อสนทนาจากเดิมที่กำลังพูดถึงอยู่ ไปพูดถึงเรื่องใหม่ หรือละทิ้งการสื่อสารเสียกลางคัน เมื่อไม่สามารถที่จะพูดต่อไปได้แล้ว จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทาโรนได้สรุปว่า พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารที่นักเรียนแสดงออก อาจเป็นความพยายามในการที่จะเชื่อมโยงความรู้ความสามารถทางด้านไวยากรณ์ ระหว่างภาษาแม่ที่ผู้พูดทราบดีหรือเคยชิน กับภาษาเป้าหมายที่ผู้พูดมีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการสื่อสารของตน

เอ็ดเวิร์ด ฮอลล์ อ่างถึงใน มาร์ค แอล แนพฟ์ (Edward Hall in Mark L. Knapp 1980: 45) ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจในปี 1959 เพื่อศึกษาถึงบทบาทและความสำคัญของการสื่อสารโดยการใช้คำพูด โดยมุ่งศึกษาว่าวิธีการสื่อสารดังกล่าว จะมีบทบาทและความสำคัญต่อการสื่อสารมากน้อยเพียงไร ซึ่งวิธีการสื่อสารเช่นนี้ ฮอลล์เรียกว่าเป็นวิธีการสื่อสารโดยการใช้ภาษาเงียบ (silent language) ฮอลล์ได้ทำการเก็บรวบรวม

ข้อมูล จากการสังเกตพฤติกรรมของชาวอเมริกัน ในขณะที่กำลังสื่อสารระหว่างกัน ผลจากการวิจัยพบว่า การสื่อสาร โดยการไม่ใช้คำพูดหรือภาษาเชิงยบ ได้เข้ามามีส่วนร่วมพัวพันในการสื่อสารระหว่างกันของ ชาวอเมริกันมากอย่างไม่น่าเชื่อ จนอาจกล่าวได้ว่า ชาวอเมริกันมักจะสื่อสารระหว่างกันด้วยวิธีการ ไม่ใช้คำพูดหรือภาษาเชิงยบ

เอส เท็มเพิลตัน และ อี เอ็ม สไปเวย์ (S. Templeton and E. M. Spivey 1980: 265-278) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการทำความเข้าใจภาษาพูด และ บทบาทของพฤติกรรมในการสื่อสาร โดยการไม่ใช้คำพูด ที่มีผลต่อความเข้าใจในภาษาพูด เท็มเพิลตันและสไปเวย์ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างประชากรนักเรียนจำนวน 52 คน ในรัฐคาโรไลนาเหนือ และทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกมา ผลจากการวิจัยสรุปว่า พฤติกรรมในการสื่อสาร โดยการไม่ใช้คำพูดที่ผู้พูดแสดงออกมา เช่น การวางท่า การเคลื่อนไหวศีรษะ มือ หรือร่างกาย เป็นต้น มีผลต่อการเดาความหมาย และการทำความเข้าใจของผู้ฟังและพฤติกรรมในการสื่อสาร โดยการไม่ใช้คำพูด ยังสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะนิสัยและทัศนคติของผู้พูดด้วย นอกจากนี้แล้วนักเรียนส่วนใหญ่ยังให้ข้อคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า การแสดงออกซึ่งความต้องการ และความตั้งใจของผู้พูด เป็นการแสดงออกซึ่งความมีเหตุผล ในการที่จะสื่อสารให้ผู้ฟัง ได้เข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดพูดออกมา

วิลเลียม คอนราด ฮาร์ชบาร์เกอร์ (William Conrad Harshbarger 1981: 1374-A) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสื่อสาร ด้านสังคมภาษาศาสตร์ กับความรู้เกี่ยวกับตัวภาษาในการเรียนรู้ภาษาที่สอง โดยมุ่งศึกษาความสามารถในการสื่อสารด้านความรู้เกี่ยวกับตัวภาษาในการเรียนรู้ภาษาที่สอง ความรู้ทางด้านสังคมภาษาศาสตร์ การใช้ภาษาตามหน้าที่ และการใช้ภาษาในเชิงโวหาร (rhetorical) ฮาร์ชบาร์เกอร์ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนชาวญี่ปุ่นที่เริ่มเรียนโปรแกรมภาษาอังกฤษแบบเข้มจำนวน 48 คน และใช้แบบทดสอบความรู้ทางด้านสังคมภาษาศาสตร์ และแบบทดสอบความชำนาญทางภาษาอังกฤษมาตรฐานเป็นเครื่องมือในการทำการวิจัย ผลจากการวิจัยพบว่า ความรู้ทางด้านสังคมภาษาศาสตร์ มีความสัมพันธ์ต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง และผลจากการวิจัยครั้งนี้ยังช่วยสนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารใน

ด้านที่ว่า ความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถที่ผสมผสานกันระหว่างการสื่อสาร โดยการใช้คำพูดและการไม่ใช้คำพูด รวมทั้งทัศนคติซึ่งจะปรากฏอยู่ในภาษาที่สองและในกระบวนการฝึกฝนเพื่อการนำภาษาดังกล่าวไปใช้ในการสื่อสาร

เฮอ์เบิร์ต เซลิเกอร์ อ้างถึงใน อีเลน ทาโรน (Herbert Seliger in Elaine Tarone 1981: 285-288) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารของนักศึกษา 2 กลุ่ม ที่มีประสบการณ์ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับเจ้าของภาษาสูงและต่ำ เซลิเกอร์ได้ทำการวิจัยกับตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่สองในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง โดยเซลิเกอร์ได้แบ่งนักศึกษาดังกล่าวออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์ใหม่การพบปะพูดคุยกับเจ้าของภาษาสูง (high input generators) และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดประสบการณ์ใหม่การพบปะพูดคุยกับเจ้าของภาษาต่ำ (low input generators) จากการสังเกตพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม เซลิเกอร์ ได้สรุปผลการวิจัยว่า นักศึกษากลุ่มควบคุม เมื่อมีปัญหาในการสื่อสารเกิดขึ้น มักจะใช้กลวิธีในการหลีกเลี่ยงการสื่อสารเพื่อยุติหรือหลีกเลี่ยงปัญหาในการที่จะพูดกับเจ้าของภาษา ในขณะที่กลุ่มทดลองจะแสดงความพยายามในการพูดกับเจ้าของภาษาต่อไปให้ได้ ภายใต้ข้อจำกัดในความรู้ทางด้านภาษาศาสตร์และทางด้านสังคมภาษาศาสตร์ที่ตนมีอยู่ โดยนักศึกษากลุ่มนี้จะใช้กลวิธีในการสื่อสาร โดยการพูด ด้วยคำหรือโครงสร้างประโยคอย่างง่าย การสร้างคำขึ้นมาใหม่แทน การพูดบรรยายลักษณะหรือการพูดอ้อมค้อม การพูดโดยการยืมภาษาซึ่งเป็นการพูดภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ โดยการนำโครงสร้างทางภาษาของภาษาแม่มาปรับใช้ในการพูดภาษาเป้าหมาย

เดล ไฮม์ส อ้างถึงใน ดีโอดอร์ วี ฮิกส์ (Dale Hymes in Theodore V. Higgs 1982: 57-58) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการไม่ใช้คำพูดที่มีบทบาทต่อการสื่อสาร ผลจากการวิจัยพบว่า การที่คนเราจะสื่อสารระหว่างกันให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้พูดนอกจากจะต้องเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางด้านภาษาศาสตร์แล้ว ผู้ฟังยังจะต้องเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางด้านสังคมภาษาศาสตร์ที่เจ้าของภาษานั้นประพฤติปฏิบัติกันอยู่ด้วย เช่น พฤติกรรมการสัมผัส (touching behaviors) ระยะห่าง (distance)

ระหว่างคู่สนทนาการสบตา (eye contact) การเคลื่อนไหวมือ (hand movements) ประกอบการพูด การแสดงออกทางสีหน้า (facial expression) ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เป็นต้น ดังสิ่งพฤติกรรมในการสื่อสารโดยการไม่ใช้คำพูด จึงมีบทบาทและความสำคัญต่อการสื่อสารเป็นอย่างมาก

เดบอราห์ ไพเรเนียน อ้างถึงใน คลอส แฟร์ช และกาเบรียล แคสเปอร์ (Deborah Piranian in Claus Färch and Gabriele Kasper 1983: 70) ได้ทำการวิจัยในปี 1979 เพื่อศึกษาถึงลักษณะของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยการให้ภาษารัสเซียเป็นสื่อกลาง ไพเรเนียนเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาชาวอเมริกันที่ลงทะเบียนเรียนภาษารัสเซียเป็นภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และทำการบันทึกข้อมูลโดยการให้นักศึกษาบรรยายรูปภาพเป็นภาษารัสเซีย ผลจากการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มที่ลงทะเบียนเรียนภาษาต่างประเทศ และมีประสบการณ์ในการใช้ภาษาอื่น ๆ เฉพาะแต่ในชั้นเรียนอย่างเดียว เมื่อมีปัญหาในการสื่อสารเกิดขึ้น นักศึกษาเหล่านี้มักจะแสดงพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กลวิธีในการหลีกเลี่ยงการสื่อสาร ซึ่งกลวิธีดังกล่าว ได้แก่ การหลีกเลี่ยงหัวข้อของการสนทนา โดยการหันไปพูดถึงเรื่องใหม่แทน หรือหลีกเลี่ยงโดยการละทิ้งการสื่อสารเสียกลางคัน ซึ่งพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารที่นักศึกษากลุ่มดังกล่าวแสดงออก เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษากลุ่มที่มีโอกาสได้รับการสนับสนุนให้มีการนำภาษาต่างประเทศที่ตนเรียนรู้อย่างไม่ใช้ประสบการณ์จริง นอกเหนือจากประสบการณ์ในชั้นเรียนแล้ว ผลปรากฏว่านักศึกษากลุ่มหลังนี้ สามารถที่จะแสดงพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารโดยการให้กลวิธีในการพูดโดยการถอดความหมายแทน กล่าวคือ นักศึกษากลุ่มหลังนี้จะพูดโดยการใช้น้ำคำหรือโครงสร้างประโยคอย่างง่ายในการสื่อสาร การสร้างคำขึ้นมาใหม่ หรือการบรรยายลักษณะ หรือการพูดอ้อมค้อมแทน

เอลเลน บิลีสต็อค อ้างถึงใน คลอส แฟร์ช และกาเบรียล แคสเปอร์ (Ellen Bialystok in Claus Färch and Gabriele Kasper 1983: 75-76) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาการใช้กลวิธีในการสื่อสาร ที่ผู้พูดนำมาใช้เมื่อเผชิญกับปัญหาช่องว่างในการใช้คำศัพท์ และเพื่อศึกษาว่าในสถานการณ์ตามความจำเป็นจริงของการสนทนา ใครเป็นผู้แสดงพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร ผู้พูดใช้กลวิธีใดในการสื่อสาร และผลของการสื่อสาร

เป็นอย่างไรมาก่อน ไบลีสต์รอดได้ทำการวิจัยโดยใช้ตัวอย่างประชากร เป็นนักศึกษาชาวแองโกลคาเนเดียน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศส เป็นภาษาที่สอง และนักศึกษาทุกคนต่างก็เคยผ่านการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสมาบ้างแล้ว ไบลีสต์รอดได้แบ่งนักศึกษาดังกล่าวออกเป็น 2 กลุ่ม โดยแบ่งเป็นกลุ่มนักศึกษาและกลุ่มนักศึกษาผู้ใหญ่ ไบลีสต์รอดดำเนินการวิจัยโดยให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มได้ทำการสื่อสารกับเจ้าของภาษา ซึ่งวิธีการนี้ ไบลีสต์รอดได้กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่ม พุดบรรยายรูปภาพให้เจ้าของภาษาฟัง และให้เจ้าของภาษาวาดภาพตามคำบรรยายของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มลงบนกระดาษแผ่นสีขาว โดยกำหนดให้เจ้าของภาษาไม่มีโอกาสโต้ตอบทางวาทกับนักศึกษาทั้งสองกลุ่มเลย ผลจากการวิจัยพบว่า ลักษณะเด่นที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสาร ที่กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองแสดงออกมาอย่างสอดคล้องกัน คือ การแสดงความพยายามและความตั้งใจในการที่จะพูดให้เจ้าของภาษาได้เข้าใจ ในความหมายของคำพูดของตนได้อย่างถูกต้อง และกลวิธีที่นักศึกษาใช้ในการสื่อสารดังกล่าว ไบลีสต์รอดสรุปว่าเป็นความสามารถในการเลือกสรรกลวิธีแบบยืดหยุ่น และกลวิธีที่ใช้ซ้ำๆ บลัมคูลกา และเอ็ดดี เอ ลีเวนสตัน อ้างถึงในคลอส แพร์ช และกาเบรียล แคลสเพอร์ (Shoshana Blum-Kulka and Eddie A. Levenston in Claus Fxrch and Gabriele Kasper 1983: 76) สรุปว่าเป็นเรื่องของความเป็นสากลในการแก้ไขคำศัพท์ เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้พูดและง่ายต่อความเข้าใจด้วยเช่นกัน

ทามาส วาราดี อ้างถึงใน คลอส แพร์ช และกาเบรียล แคลสเพอร์ (Tamas Varadi in Claus Fxrch and Gabriele Kasper 1983: 87-96) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงกลวิธีในการปรับข้อความเพื่อใช้ในการสื่อสารของตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาชาวอังกฤษ เรียนระดับเตรียมอุดมศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 2 กลุ่ม โดยแบ่งเป็นกลุ่มแรก จำนวน 9 คน และกลุ่มหลัง จำนวน 10 คน วาราดีดำเนินการวิจัยโดยการสอนภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม สัปดาห์ละ 16 ชั่วโมง โดยนักศึกษากลุ่มแรก วาราดีได้ทำการสอนอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 9 เดือน และสอนนักศึกษากลุ่มหลังอย่างต่อเนื่องเช่นกันเป็นเวลา 6 เดือน จากนั้นทำการทดสอบความสามารถทางด้านการพูดของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม โดยการให้นักศึกษาพุดบรรยายรูปภาพแบบต่อเนื่อง (a related series of drawings) เป็นภาษาอังกฤษเรียนซึ่งเป็นภาษาแม่ของตนในรอบแรก

และพูดบรรยายรูปภาพในรอบที่สองเป็นภาษาอังกฤษ โดยให้ได้รับความหมายจากการบรรยายทั้งรอบแรกและรอบที่สองเหมือนกัน

ผลจากการวิจัยพบว่า การปรับข้อความเพื่อใช้ในการสื่อสารของนักศึกษาชาวอังกฤษเรียน โดยการ ใช้ภาษาอังกฤษซึ่งไม่ใช่ภาษาแม่ของตน นักศึกษาจะใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารเข้ามาช่วยในการปรับข้อความของตนให้เหมาะสมกับการสื่อสาร และกลวิธีเพื่อการสื่อสารที่นักศึกษานำมาใช้ ได้แก่ การพูดบรรยายรูปภาพโดยการเลือกใช้คำหรือโครงสร้างไวยากรณ์ที่นักศึกษาคุ้นเคยและง่ายต่อการนำไปใช้พูด และเป็นคำหรือโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ใช้กันโดยทั่วไปในการสื่อสาร ในด้านการเลือกใช้คำศัพท์ นักศึกษาจะเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเกือบตรงกันซึ่งง่ายกว่าแทนคำศัพท์เฉพาะซึ่งยากกว่า นักศึกษาจะพูดบรรยายลักษณะหรือพูดอ้อมค้อม นอกจากนี้แล้วนักศึกษายังใช้กลวิธีในการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำเพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้พูด

แพทริเซีย แอนน์ พอร์ตเทอร์ (Patricia Ann Porter 1983: 1363-1364-A) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงความแตกต่างทางการพูดภาษาอังกฤษระหว่างนักศึกษาชาวสเปนและนักศึกษาชาวอังกฤษ ตัวอย่างประชากรที่พอร์ตเทอร์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชาวสเปนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา และระดับเตรียมอุดมศึกษา และนักศึกษาชาวอังกฤษ โดยพอร์ตเทอร์ได้แบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน แต่ละกลุ่มจะมีนักศึกษาชาวสเปนทั้ง 2 ระดับ และนักศึกษาชาวอังกฤษปะปนกันด้วยจำนวนที่เท่าเทียมกัน ทั้ง 3 กลุ่ม พอร์ตเทอร์ดำเนินการวิจัยโดยการกำหนดให้นักศึกษากลุ่มผสมทั้ง 3 กลุ่ม ได้ใช้ไวยากรณ์ 3 ประการ โดยวิธีการถกกันภายในกลุ่ม และพอร์ตเทอร์ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมในการพูด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการวิเคราะห์คุณภาพทางการพูด (qualitative analysis) และการวิเคราะห์ปริมาณการพูด (quantitative analysis) นอกจากนี้แล้วพอร์ตเทอร์ยังมุ่งศึกษาทางด้านภาวะเริ่มต้นการสนทนาอย่างผิด ๆ (false starts) และการพูดโดยการ ใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์ และคำศัพท์ที่ผิด ๆ (grammatical and lexical errors) อีกด้วย

ผลจากการวิจัย พอร์ทเทอร์พบว่า จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้าน การวิเคราะห์ปริมาณการพูด (quantitative analysis) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางด้านการต่อเติมคำพูด (extends) การพูดอย่างฉับพลัน (prompts) และการรู้จักวิธีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพูด (repairs) ให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ระหว่างนักศึกษาชาวอังกฤษและชาวสเปน ในขณะที่กำลังถกปัญหากัน แต่ในระหว่างการสนทนากัน พอร์ทเทอร์ พบว่า นักศึกษาชาวสเปนจะพูดมากกว่าและมีการต่อเติมคำพูดมากกว่า เมื่อพูดกับนักศึกษาชาวสเปนด้วยกัน โดยนักศึกษชาวสเปนระดับอุดมศึกษาจะพูดมากกว่านักศึกษชาวสเปนระดับเตรียมอุดมศึกษา แต่นักศึกษาชาวสเปนระดับเตรียมอุดมศึกษาจะรู้จักวิธีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพูด (repairs) ให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจมากกว่านักศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่วนผลการวิจัยทางด้าน การวิเคราะห์คุณภาพทางการพูด (qualitative analysis) พบว่า ในขณะที่นักศึกษากำลังถกปัญหากัน นักศึกษาชาวสเปน ไม่สามารถที่จะใช้ภาษาพูดได้อย่างเหมาะสม หรือมักจะพูดผิดพลาดเสมอทางด้าน การแสดงความคิดเห็นด้าน การคล้อยตาม และการโต้แย้ง เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษชาวอังกฤษที่เป็นเจ้าของภาษา

วิภาดา จารุจุมพล (Wipada Jarujumpol 1983: 1362-A) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงกลวิธีในการเปลี่ยนคำศัพท์ให้ง่ายขึ้น (lexical simplification strategies) โดยมุ่งศึกษาถึงลักษณะของพฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารทางด้าน การใช้คำศัพท์แบบง่ายของนักศึกษชาวไทย ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษชาวไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท ในประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวน 2 กลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มนักศึกษที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (high-proficiency subjects) และกลุ่มนักศึกษที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (low-proficiency subjects) และดำเนินการวิจัย โดยการให้กลุ่มตัวอย่างประชากรพูดบรรยายรูปภาพเป็นภาษาอังกฤษ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตพฤติกรรมและการบันทึกเสียง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยการทดสอบค่าไคสแควร์ (the chi-square test of contingency)

ผลจากการวิจัยพบว่า พฤติกรรมในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อสารที่นักศึกษชาวไทยนำมาใช้แก้ปัญหาด้านการใช้คำศัพท์ในการพูด ได้แก่ การถ่ายโอนคำศัพท์

(lexical transfer) โดยการใช้อำนาจในภาษาแม่ทับศัพท์ การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายครอบคลุม (superordinate terms) แทนคำศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะเจาะจง การใช้คำเหมือนหรือคำเทียบเคียง (synonyms) การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเกือบตรงกัน การสร้างคำขึ้นมาใหม่ และการใช้การพูดบรรยายลักษณะหรือการพูดอ้อมค้อม แทนการกล่าวคำศัพท์โดยตรง นอกจากนี้แล้ว จากผลการวิจัยยังพบว่า นักศึกษากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมักจะแก้ปัญหาในการใช้คำศัพท์ โดยการใช้อำนาจเหมือนหรือคำเทียบเคียง การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเกือบตรงกัน และการสร้างคำขึ้นมาใหม่ ในขณะที่นักศึกษากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมักจะแก้ปัญหาในการใช้คำศัพท์ โดยการใช้อำนาจบรรยายลักษณะหรือการพูดอ้อมค้อมและการถ่ายโอนภาษา (language transfer) หรือโดยการพูดภาษาแม่ทับศัพท์

ไมเคิล กรีน (Michael Green 1985: 9-15) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของการวางท่าและการเคลื่อนไหวศีรษะ มือ หรือร่างกาย (postures and gestures) แรงบันดาลใจและความตั้งใจของผู้พูด (speaker's motives and intentions) มิโนทัศน์ด้านการพูดใหม่ที่มีความหมาย (the concept of making sense) ความง่ายกับความยากแก่การเข้าใจ (easy versus hard to understand) และการทำความเข้าใจในความหมายของสิ่งที่ผู้พูดพูดออกมา (figuring out what a speaker means) ที่มีผลต่อความเข้าใจในคำพูดของผู้พูด กรีนรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างประชากรนักเรียนจำนวน 156 คน จากโรงเรียน 2 โรงเรียนในรัฐคาโรไลนาเหนือ และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรมในการใช้คำพูด โดยมุ่งศึกษาทางด้านการใช้คำ วลี และประโยคที่นักเรียนพูดออกมา และสังเกตพฤติกรรมในการไม่ใช้คำพูดของนักเรียนที่ปรากฏในขณะที่กำลังพูด

ผลจากการวิจัยของกรีนพบว่า นักเรียนทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า การวางท่าและการเคลื่อนไหวศีรษะ มือ หรือร่างกาย สามารถที่จะสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะนิสัยและทัศนคติของผู้พูด นักเรียนบางกลุ่มให้ความเห็นว่า ลักษณะนิสัย ทัศนคติ บุคลิกลักษณะ และภูมิหลังของผู้พูดมีผลต่อแรงบันดาลใจและความตั้งใจในการสื่อสารของผู้พูด ในส่วนของการพูดใหม่ที่มีความหมาย (making sense) นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า การที่จะพูดใหม่

ความหมายได้อย่างเหมาะสมมากนักน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการตีความหมายของผู้ฟัง เช่นเดียวกัน
 กับความเข้าใจกับความยากแก่การเข้าใจของผู้ฟัง นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าขึ้นอยู่กับความ
 ชัดเจนในการใช้คำพูดของผู้พูด และในประเด็นสุดท้าย คือ การเดาความหมายจากสิ่งที่ผู้พูด
 พูดออกมา นักเรียนให้ความเห็นว่าผู้ฟังจะเดาความหมายได้จากคำพูด และความรู้สึกของผู้พูด
 ที่แสดงออกมาในขณะที่กำลังพูด